

WOMEN'S
REFUGEE
COMMISSION

ተረካብነትን ተበጻሕነትን ምጣነ ስድራ ስደተኛታት ኣብ
ዝተዓቑብሎም ቦታታት ምስፍሕፋሕ፡-
ካብ መደባት ናይ ኣፍጋኒስታውያንን ተጋሩን ስደተኛታት
ከምኡ'ውን ስደተኛታት ዝተዓቑብሎም ከባቢታት
ፓኪስታንን ሱዳንን ዝተወሰዱ ትምህርቲታት

ኣገስት 2024

ማሕበር ምጣነ ስድራ ሱዳን (SFPA) ንወሰኝት ሞትን ስእነት ጥዕናን አደ፣ ናጽላን ህጻንን ምላሽ ንምሃብ ብ 1965 ብፈለምቲ ሓካይም ስነ መዋልዳንን ማህጸንን ተመስሪቱ። SFPA ካብቶም ሰፊሕ ኣገልግሎታት ጥዕና ጾታን ተዋልዶን ዘቐርቡ ቀንዲ ትካላት ሱዳን ሓደ እዩ። SFPA ኣብ መሰል መሰረት ዝገበረ ትካል ኮይኑ ኣካል እቲ ጉዳይት ጾታዊን ተዋልዶኣዊን ጥዕና (SRHR) ዝሕሉ ሓያል ድምጺታት ዘስምዕ ዓለምለኸዊ ምንቅስቃስ እዩ። SFPA ኣብ ፖሊሲ በዝሒ ህዝቢ -- ኣዝዩ ንጡፍ ኣማኸሪ መንግስቲ እንትኸውን ንጾታዊን ተዋልዶኣዊን ጥዕናን መሰላትን ዝኸውን ፋይናንሳዊን ፖለቲካዊን ደገፍ ብዕቡብ ይጣበቕ። <https://www.sudanfpa.org/>

ማሕበር ምጣነ ስድራ ሬህነማ ፓኪስታን (FPAP) ሓደ ካብቶም ብደረጃ ሃገር ዓበይቲን ነባራትን ኣብ መሰል መሰረት ዝገበሩ ውዳበታት ሲቪላዊ ማሕበረሰብ ኮይኑ ንጥዕና ተዋልዶን ምጣነ ስድራን ዝግደስ፣ ኣብ ዘፈር ጥዕና ተዋልዶ ቀንዲ ተጣባቂን ወሃቢ ኣገልግሎትን ምዃኑ ብኸልቲኡ ብደረጃ ሃገርን ዓለም-ለኸን ይፍለጥ። ሬህነማ FPAP ብዝተዋደደ ጻዕሪ ጥዕና ተዋልዶን ምጣነ ስድራን ናይ ዝተገለሉን ተቃላቲን ክፋላት ሕብረተሰብ ስቓይት ንምቕናስ ዝሰርሕ እዩ። <https://www.fpapak.org/>

ኮሚሽን ስደተኛታት ደቂ ኣንስትዮ (WRC) ንምዝንባልን ቅልውላውን ኣብ ዝወሃቡ ሰብኣዊ ምላሻት ዕሽሽ ዝተበሃሉ፣ ትሑት ዋጋ ዝተዋሃበምን ጠባቶም ዘይተማልአሎምን ደቂ ኣንስትዮ፣ ቆልዑ፣ መንእሰያትን ካልኣት ህዝቢታትን ህይወቶም የመሓይሽን መሰላቶም ይሕሉን። ዝተመዘበሉ ማሕበረሰባት ጠለባቶም ንምጽናዕ፣ መፍትሒታት ንምልላይ ከምኡ'ውን ንሰብኣዊ፣ ምዕባላን ምዝንባልን ኣብ ዝምልከት ፖሊሲን ትግበራን፣ ጾታዊ ማዕርነትን ዘላቂ ምምሕያሽን ንምድጋፍ ምስቶም ማሕበረሰባት ብምሕዝነት ንሰርሑ። ብ 1989 ካብ ንምስረት ጀሚሩ ኣብ ጠለባት ስደተኛታት ደቂ ኣንስትዮ፣ ቆልዑን መንእሰያትን ከምኡ'ውን ክሕልውዎምን ከጠንክርዎምን ዝኸለሉ ፖሊሲታት ቀንዲ ሰብ ሞያ ኮይንና ኢና። www.womensrefugeecommission.org

ምስጋና

እዚ ፕሮጀክት ካብ ሚኒስትሪ ጉዳይት ወጻኢ ኣሜሪካ ብዝተረኸበ ሓገዝ ዝተመወለ እዩ። ኣብዚ ዝተገለጹ ርእይቶታት፣ ውጽኢታትን መደምደምታታትን ናይ ጸሓፊ[ጸሓፍቲ] እምበር ናይ ሚኒስትሪ ጉዳይት ወጻኢ ኣሜሪካ ግድን ዘንጸባርቑ ኣይኮኑን።

እዚ ጸብጻብ ብሊሊ ጃኮቢ ካብ WRC ዝተጸሓፈ እዩ። ኣዲቲ ባንጃ ካብ WRC ትንተናን ምስላዊ ውክልናን መረዳእታ መሪሓ።

እዚ ጸብጻብ ብኣዲቲ ባንጃ፣ ጁልያን ዳይቾ፣ ሱዛናህ ፍሪድመንን ዲያና ኩክን ካብ WRC ዝተገምገሙ እዩ። እዚ ጸብጻብ ብዲያና ኩክ ዝተነደፈ እዩ።

መራኸቢ

ንዝያዳ ሓበሬታ ንሊሊ ጃኮቢ፣ ላዕለወይቲ ኣማኸሪት ጾታዊን ተዋልዶኣዊን ጥዕናን መሰላት ርኽቡ፣ ብ lilyj@wrcommission.org።

© 2024 Women’s Refugee Commission, Inc.

Women’s Refugee Commission
15 West 37th Street, 9th Floor
New York, NY 10018
(212) 551 3115
info@wrcommission.org
womensrefugeecommission.org

ትሕዝቶ

መእተዊ.....	1
ማእከላት ፕሮጀክት	2
ፓኪስታን.....	2
ሱዳን.....	2
ንጥፈታት ፕሮጀክት	3
መረዳኢታን ሕጽረታትን	4
ፓኪስታን	6
መደብ ማሕበረሰብ ምልዕዳልን ግንዛቤ ምፍጣርን	6
አቅርቦት አገልግሎት ምጣነ ስድራ	7
ምክሪ ምጣነ ስድራን ዕግበት ዓሚልን.....	11
ዓወታት፣ ፈተናታትን ዝተወሰዱ ትምህርቲታትን	12
ሱዳን.....	13
መደብ ማሕበረሰብ ምልዕዳልን ግንዛቤ ምፍጣርን	13
አቅርቦት አገልግሎት ምጣነ ስድራ	14
ምክሪ ምጣነ ስድራን ዕግበት ዓሚልን	15
ዓወታት፣ ፈተናታትን ዝተወሰዱ ትምህርቲታትን	16
ዘተ.....	17
መደምደምታ.....	19
አሕጽሮተ-ቻል	20

መጻጠያ

ምጣነ ስድራ (FP) መድሕን ህይወት እዩ፤ ከምኡውን ከምቲ ኣብ **ፓኪጅ መሰረታዊ ፈላግይ ኣገልግሎት** (MISP) ናይ ጾታዊን ተዋልዶኣዊን ጥዕና ዝተቐመጠ ብቐልውላው ኣብ ዝተጸለወ ቦታታት መለክዒ ክንክን እዩ። ይኹን እንበር ተረካብነትን ተበጻሕነትን ምጣነ ስድራ (FP) ብቐልውላው ኣብ ዝተጸለወ ቦታታት ዝተገደበን ዘይምዕሩይን ኮይኑ ይቐጽል። ብኮሚሽን ስደተኛታት ደቂ አንስትዮ (WRC) ዝተኻየደ ገምጋም መዕቕቢ ከባቢታት ድሩት ተበጻሕነት ናይ ዝተፈላለዩ ሜላታት፣ ብፍላይ ንነዊሕ እዋን ዝሰርሕ ዝውገድ መከላኸሊ ጥንሲ (LARCS)ን ህጹጽ መከላኸሊ ጥንሲ (EC) ኣዊሱ፣ ተበጻሕነት ልዑል ጽሬት ዘለዎ ኣገልግሎታት ምጣነ ስድራ (FP) ኣብ ሰብኣዊ ቦታታት ዘወንቅፉ ብዙሓት ክፍተታት ከምዘለዉ ረኺቡ።¹ ብዙሕ ግዜ ብፍሉይ ንበጽሒታትን መንእሰያትን ከምኡውን ኣካላዊ ጉድኣት ንዘለዎም ሰባት ኣዊሱ ንዝተፈላለዩ ብዙሕ ግዜ ዝግለሉ ክፋላት ማሕበረሰብ፣ ተበጻሕነት ምጣነ ስድራ (FP) ድሩት እዩ።²

WRC ተረካብነትን ተበጻሕነትን ኣገድስቲ ኣገልግሎታት ምጣነ ስድራ (FP) ንምምሕያሽ ከምኡውን ካብቶም ኣብ ዓለም ኣዝዮም ዝተሓለፉትን ዘሰንብዱን ኣብ ኣፍጋኒስታንን ትግራይ ኢትዮጵያን ዘጋጠሙ ቐልውላዎት ክልቲኦም ዝተሰደዱ ስደተኛታት ናይ ምጣነ ስድራ (FP) ጠለባቶም ንምምላእ ምስ ማሕበር ምጣነ ስድራ ሬህነማ ፓኪስታንን (FPAP) ማሕበር ምጣነ ስድራ ሱዳንን (SFPA) ምሕዝነት ፈጠሩ። ኣብዚ ፕሮጀክት ኣብ መዕቕቢ ስደተኛታትን ናይቲ ከባቢ ማሕበረሰባትን ተረካብነት ኩሎም ዝተፈላለዩ ሜላታት ንምስፍሕፋሕ ከምኡውን ንበጽሒታት፣ መንእሰያትን ኣካላዊ ጉድኣት ዘለዎም ሰባትን ኣዊሱ ኣብ ተበጻሕነት ምጣነ ስድራ (FP) ዝነበሩ ዕንቅፋታት ንምእላይ መሓዞት ትካላት ብሓባር ሰሪሖም እዮም።

ምስ ውጽኢታት ናይ WRC ዓለምለካዊ ገምጋም ምጣነ ስድራ (FP) ብተመሳሳሊ ክልቲኦም FPAPን SFPAን ህጹጽ መከላኸሊ ጥንሲን (EC) ናብ ማህጸን ዝኣቱ መከላኸሊ ጥንሲን (IUDs) ኣብ ምቕራብ ዘለዉ፣ ድሩት ፍልጠትን ጌጋ ርድኢትን ኣባላት ማሕበረሰብን ኣቕረብቲን ከምኡውን ሕጽረት ዓቕሚ ኣቕራቢን ኣዊሱ፣ ኣብቶም ስደተኛታት ዘነጻጸሩ ፍሉይት ዕንቅፋታት ሓቢሮም። ህጹጽ መከላኸሊ ጥንሲ (EC) ድሕሪ ስዲ ጾታዊ ርክብ ጥንሲ ንምክልኻል ኣብ ጥቕሚ ክውዕል ዝኸእል ብሕታዊ ሜላ እዩ፤ እንተኾነ ግና ደቂ አንስትዮንን ኣዋልድን ክጥቀምኦ ከምዝኸእላ ኣፍልጦ ዮብሰንን ከምኡውን ኣቕረብቲ ጽሩይ ግዚኡ ዝሓለወ ሓበሬታን ኣገልግሎታትን ናይ ህጹጽ መከላኸሊ ጥንሲ ኣየቕርቡን። ናብ ማህጸን ዝኣቱ መከላኸሊ ጥንሲ (IUDs) ልዑል ውጽኢታዊነት ዘለዎም ኮይኖም ክሳብ 10 ዓመታት ዝጸንሑ እዮም፤ እንተኾነ ግና SFPAን FPAPን ኣቕርቡት ናብ ማህጸን ዝኣቱ መከላኸሊ ጥንሲ (IUDs) ካብቶም ካልኣት ሜላታት ንድሕሪት ከምዝተረፈ ሓቢሮም።

እዚ ፕሮጀክት ንኹሎም ዝተፈላለዩ ሜላታት መከላኸሊ ጥንሲ ኣዊሱ ኣብ ተረካብነትን ተበጻሕነትን ሓበሬታን ኣገልግሎታትን ምጣነ ስድራ ንስደተኛታትን ኣብቲ ከባቢ ዘለዉ ማሕበረሰባትን ዘሎ ክፍተታት ንምእላይ ዝዓለመ ነዞም ዝስዕቡ ብምፍጻም እዩ፡-

- ንኹሎም ዘተፈላለዩ ሜላታት ኣዊሱ ኣብ ቀረብ ምጣነ ስድራ ናይ ሰራሕተኛታት ጥዕና ፍልጠት፣ ኣጠማምታን ትግበራታትን (KAP) ብስልጠና ከምኡውን ብንጥፈታት ምንጻር ክብሪታትን ምልዋጥ ኣጠማምታን (VCAT) ኣቢሉ ብምምሕያሽ፤
- ማሕበረሰብ ናይ ምልዕዓልን ግንዛብ ምፍጣርን ንጥፈታት ኣቢሉ ንኹሎም ዝተፈላለዩ ሜላታት ኣዊሱ ኣብ ዙርያ ኣጠቓቕማ መከላኸሊ ጥንሲ ናይ ኣባላት ማሕበረሰብ ፍልጠት፣ ኣጠማምታን ትግበራን (KAP) ብምምሕያሽ፤ ከምኡውን
- ንሰፊሕ ዓይነት ሜላታት ኣዊሱ ልዑል ጽሬት ዘለዎም ኣገልግሎታት መከላኸሊ ጥንሲ ንስደተኛታትን ኣብቲ ከባቢ ዘለዉ ማሕበረሰባትን ብምቕራብ።

እቲ ፕሮጀክት ንወለንታዊነትን ኣብ ሓበሬታ ዝተመስረተ ምርጫን ኣዊሱ ኣብ መሰል መሰረት ኣብ ዝገበሩ መትከላት መደብ ምጣነ ስድራ (FP) ዝተመስረተ ነይሩ፤ ከምኡውን ኣብ ተበጻሕነት ሓበሬታን ኣገልግሎታትን ምጣነ ስድራ (FP) ኣዝዮም ከበድቲ ዕንቅፋታት ንዘጋጥምዎም ዝተፈላለዩ ብዙሕ ግዜ ዝተገለሉ ክፋላት ማሕበረሰብ ብፍላይ በጽሒታት፣ መንእሰያትን ኣካላዊ ጉድኣት ዘለዎም ሰባትን ኣብ ምብጻሕ ትኹረት ምግባር የጠቓልል ነይሩ።

1 ኮሚሽን ስደተኛታት ደቂ አንስትዮ፣ [Contraceptive Services in Humanitarian Settings and in the Humanitarian-Development Nexus: Summary of Gaps and Recommendations from a State-of-the-Field Landscaping Assessment](#)፣ ማርች 2021።

2 ኣብቲ ጽሑፍ፣

ማእከላት ፕሮጀክት

ፓኪስታን

ካብ ኣገስት 30፣ 2021 ጀሚሩ ፓኪስታን ዝተመዘገቡ 1,435,026 ኣፍጋኒስታውያን ስደተኛታት ኣዕቕብ።³ ሰብዓን ሓሙሽተን ሚኒስትራት ካብቶም ካብ ጃኑዋሪ 2021 ክሳብ ጃኑዋሪ 2022 ንፓኪስታን ዝኣተዉ ዝተመዘገቡ 117,547 ኣፍጋኒስታውያን ደቂ ኣንስትዮን ቆልዑን ነይሮም።⁴ ብተወሳኺ 80 ሚኒስትራት ካብቶም ኣብ መፋርቕ ኣገስት 2021 ጣሊባን ኣብ ኣፍጋኒስታን ስልጣን መሊሱ ምስ ተቐጻጸረ ናብ ፓኪስታን ዝኣተዉ እዮም።⁵ እዚ ዋሕዚ ስደተኛታት፡ ተበጻሕነት ጽሬት ዘለዎ ኣገልግሎታት ጸታዊን ተዋልዶኣዊን ጥዕና (SRH) ኣብ መዕቕቢ ስደተኛታት ዝደዳ ኣዳኺሙ። ኣብ ኣፍጋኒስታን 2022 መጠን ተጠቓምነት ዘመናዊ መከላኸሊ ጥንሲ (mCPR) 18.3 ሚኒስትራት ነይሩ፤ ከምኡ እውን ዘይተማልአ ጠለብ ዘመናዊ መከላኸሊ ጥንሲ ናይ ዝነበረን ደቂ ኣንስትዮ ሚኒስትራት 19.3 ነይሩ።⁶ እቲ ፕሮጀክት ኣብ ሎራላይ፣ ባሎቲስታንን ኖውሹራን፣ ካይበር ፓክቱንክዋ (KP) ተተግቢሩ። ዘባታት ሎራላይን ኖውሹራን ብተነጻጻሪ ዝረሓቓ እዮን፣ ውሑዳት ትካላት ድማ ኣገልግሎታት ጸታዊን ተዋልዶኣዊን ጥዕና የቕርቡለን። ኣብ ኤፕሪል 2022 እቲ ፕሮጀክት ክጥጃእ እንክሎ ኣስታት 250,000 ኣፍጋኒስታውያን ስደተኛታት ኣብ ሎራላይ ከምኡ'ውን ዳርጋ 37,000 ኣብ ኖውሹራ ይነበሩ ከምዝነበሩ FPAP ሓቢሩ።⁷ ኣብ 2022 መጠን ተጠቓምነት ዘመናዊ መከላኸሊ ጥንሲ (mCPR) ኣብ ፓኪስታን 20 ሚኒስትራት ነይሩ፤ ከምኡ'ውን ዘይተማልአ ጠለብ ዘመናዊ መከላኸሊ ጥንሲ ዝነበረን ደቂ ኣንስትዮ ሚኒስትራት 17.8 ነይሩ።⁸

ደቂ ኣንስትዮን ኣዋልድን ቅድሚ ናብ ፓኪስታን ምእታዎን ናይ ትሕቲ ዕድመን ግዳድን መርዓ፣ ኣዝዩ ልዑል ዓመጽ ናይ ቀረባ መሓዘ ከምኡ'ውን ድሩት ናይ ምንቅስቃስ ነጻነት ኣጋጢሙን። ንምንቅስቃስ ናይ ምስራሕ ተኸእሎን ደቂ ኣንስትዮ ዝምልከት ኣዋጅ ጣሊባን ተበጻሕነት ኣገልግሎት ጥዕና ንደቂ ኣንስትዮን ኣዋልድን ደራቱ። ደቂ ኣንስትዮን ኣዋልድን ብስራዕ መንገዲታት ናብ ኣፍጋኒስታን ኣብ ምስዳድ ሓያል ዕንቅፋታት ኣጋጢሙን፤ እዚ ድማ ሓደጋ ጸታዊን ኣብ ጸታ መሰረት ዝገበረን ዓመጽ ክውሰኽ ገይሩ።⁹ ኣብ 2021፣ 42 ሚኒስትራት ምእታው ኣፍጋኒስታውያን ኣብ ፓኪስታን ተበጻሕነት ሕክምናዊ ኣገልግሎታት ቀንዲ ጉዳይ ኮይኑ ክለዓል ገይሩ።¹⁰

ሱዳን

ካብ ኤፕሪል 2022 ጀሚሩ ሱዳን ካብ ኢትዮጵያ ዝመጹ 71,654 ስደተኛታትን ሓተትቲ ዑቕባን ኣዕቕብ እያ።¹¹ እቲ ኣብ 2020–2022 ኣብ ትግራይ ዝነበረ ግጭት ንስርዓት ጥዕና ኣዕኒዉ ከምኡ'ውን ናይ ጸታዊን ተዋልዶኣዊን ጥዕና (SRH) መሰረታዊ ኣገልግሎታት ተበጻሕቲ ክይኹኑ ገይሩ እዩ። ዝተመዘበላ ደቂ ኣንስትዮን ኣዋልድን ናብ ሱዳን እንትኣትዋ ኣብ መዕቕቢን ሰፊራታትን ዝቐጸለ ናይ ጸታዊን ተዋልዶኣዊን ጥዕና ህጹጽ ጠለባት ነይርዉን። ጸታዊን ኣብ ጸታ መሰረት ዝገበረን ዓመጽ እውን ሰፊሕ ነይሩ፤ ብህይወት ዝተረፉ ሰባት ንመከላኸሊ ጥንሲ (EC) ሓዊሱ ኣገልግሎታት ጥዕና ኣብ ግዚኡ ንምርካብ ከበድቲ ዕንቅፋታት ከምዘጋጠምዎም ኣብ ሱዳን ዝነበሩ ስደተኛታት ሓቢሮም።¹² ኣብ 2022 መጠን ተጠቓምነት ዘመናዊ መከላኸሊ ጥንሲ (mCPR) ኣብ ኢትዮጵያ 26.6 ሚኒስትራት ነይሩ፤ ከምኡ'ውን መጠን ዘይተማልአ ጠለብ ዘመናዊ መከላኸሊ ጥንሲ ዝነበረን ደቂ ኣንስትዮ 15.8 ሚኒስትራት ነይሩ።¹³ ኣብ 2022 መጠን ተጠቓምነት ዘመናዊ መከላኸሊ ጥንሲ (mCPR) ኣብ ሱዳን 10 ሚኒስትራት ነይሩ፤ ከምኡ'ውን መጠን ዘይተማልአ ጠለብ ዘመናዊ መከላኸሊ ጥንሲ 18.3 ሚኒስትራት ነይሩ።¹⁴

እቲ ፕሮጀክት ኣብ ዑም ራኩባ መዕቕቢ ስደተኛታትን ተነድባ ሰፊራ ስደተኛታትን ተተግቢሩ። እቲ ፕሮጀክት ኣብ ዝተጀመረሉ እዋን

3 ካብ 31 ኣገስት 2021 ጀሚሩ - UNHCR: [Operational Data Portal, Pakistan](#); 14 ኤፕሪል ዝተጻህሰሰ 2022።
4 UNHCR: [Afghanistan Situation Regional RRP 2021 Final Report](#); 31 ማርች 2022፤ UNHCR ፓኪስታን: [New Arrivals from Afghanistan Update \(7 February 2022\)](#); 11 ፌብሩዋሪ 2022።
5 ኣብቲ ጽሑፍ'ቲ
6 FP2030ን Track20, [Afghanistan – FP2030 Indicator Summary Sheet: 2022 Measurement Report](#), 2022።
7 ብFPAP ዝቐረበ መረጃ እታ፡ ካብ መረጃ እታ ናይ ፓኪስታን ኮሚሽን ኣፍጋኒስታውያን ስደተኛታት፡ ኣብ ኤፕሪል 2022።
8 FP2030ን Track20, [Afghanistan – FP2030 Indicator Summary Sheet: 2022 Measurement Report](#), 2022።
9 UNHCR: UN Womenን Women Countን: [Afghanistan Crisis Update: Women and Girls in Displacement](#); 01 ማርች 2022።
10 UNHCR ፓኪስታን: [New Arrivals from Afghanistan Update \(7 February 2022\)](#); 11 ፌብሩዋሪ 2022።
11 UNHCR: [Operational Data Portal, Sudan](#); 14 ኤፕሪል 2022 ዝተጻህሰሰ።
12 UNFPA: [Maternal and reproductive health-care crisis in Ethiopia](#); 02 ማርች 2022፤ UNFPA: [Tigray: Women and girls bear significant costs of Ethiopian conflict](#), 03 ሰፕፕሞበር 2021፤ UNHCR: [Sudan – Country Refugee Response Plan January – December 2022](#); 21 ፌብሩዋሪ 2022።
13 FP2030ን Track20, [Ethiopia – FP2030 Indicator Summary Sheet: 2022 Measurement Report](#), 2022።
14 FP2030ን Track20ን: [Sudan – FP2030 Indicator Summary Sheet: 2022 Measurement Report](#); 2022።

SFPA ድሮ ኣብ ክልቲኦም ማእከላት ኣብ ዝርከቡ ቦታታት ኣገልግሎታት ምጣነ ስድራ (FP) የቐርብ ነይሩ። ንጥፊታት እቲ ፕሮጀክት ቦቲ ሓደ ገጽ መደብ ማሕበረሰብ ምልዕዳልን ግንዛብ ምፍጣርን እናወሰኸ፡ ቦቲ ሓደ ገጽ ክኣ ኣቐርቦት ኣገልግሎት ምጣነ ስድራ (FP) ክጥንክር ገይሩ እዩ።

ካብ ኤፕሪል 2022 ጀሚሩ ኣብ ተነድባ 23,072 ኢትዮጵያውያን ስደተኛታት ነይሮም፤ ካብዚኦም 94 ሚሊታዊት ተጋሩ እንትኹኑ 27 ሚሊታዊት (6,323) ድማ ካብ 12-17 ዓመት ዝዕድሚኦም 1,127 ኣዋልድ ሓዊሱ፡ ኣብ ዕድሙ ተዋልዶ ዘለዎ (ካብ 12-49 ዓመት ዝዕድሚኦም) ኣዋልድን ደቂ ኣንስትዮን እዩን ነይረን።¹⁵ ብተመሳሳሊ ኣብ ኤፕሪል 2022፡ ኣብ ዑም ራኩባ ኣስታት 17,799 ኢትዮጵያውያን ስደተኛታት ነይሮም፤ ካብዚኦም 97 ሚሊታዊት ተጋሩ እንትኹኑ 26 ሚሊታዊት (4,604) ድማ ካብ 12-17 ዓመት ዝዕድሚኦም 803 ኣዋልድ ሓዊሱ ኣብ ዕድሙ ተዋልዶ ዘለዎ ኣዋልድን ደቂ ኣንስትዮን እዩን ነይረን።¹⁶ እቲ ፕሮጀክት ኣብ ዝተግበረሉ እዋን ብግምት 4,000 ዝኸውን ኣባል ማሕበረሰብ ኣብ ተነድባ ከምኡውን 15,110 ዝኸውን ኣብ ዑም ራኩባ ኣብቲ ኸባቢ ይቐመጥ ነይሩ።¹⁷

ንጥፊታት ፕሮጀክት

FPAPን SFPAን ስራሕተኛታት ጥዕና ንኹሎም ዝተፈለለዩ ሜላታት ሓዊሱ ኣብ ዙርያ ቀረብ ምጣነ ስድራ (FP) ዘለዎም ፍልጠት፤ ኣጠማምታን ትግበራን (KAP) ንምምሕያሽ፤ ኣብ ሕድሕድ ማእከል፡ ፍሉይ ስልጠና ከምኡውን ናይ ምንጻር ክብሪታትን ምልዋጥ ኣጠማምታን (VCAT) ምርክሮጋት ንሱብ ሞያ ክለኒክን መለዓዓልቲ ማሕበረሰብን ሓዊሱ ንስራሕተኛታት ጥዕና ኣቕሪቡ እዩ።

እቲ ፕሮጀክት እንትጀምር WRC ኣብ ማእከላት ናብ ዝርከቡ ኣቐረብቲ ክበጽሑ ዝኸለሉ ብዛዕባ ምጣነ ስድራ (EC) ስልጠናታት ንFPAPን SFPAን ጉጅለታት ናይቲ ፕሮጀክት ሂሳብ እዩ። ትሕዝቶ ስልጠና ምጣነ ስድራ (EC) መረዳኢታ መሰረት ዝገበረ ህጹጽ መከላኸሊ ጥንሲ ክኒን (ECP) ናይ ስልጠና ጽሑፍ ካብ [Training Resource Package for FP](#) ብምውሳድ ዝተዳለወ ኮይኑ ውሕስነት ህጹጽ መከላኸሊ ጥንሲ ክኒን (ECP)፡ ውጽኢታዊነት፡ ኣገባባት ትግበራ፡ ጎናዊ ሳዕቤናት፡ ስርዓተ ክንክን (ክኒን-ECP ዝወሰደሉ ግዜ ይሓውስ)፡ ክኒን ምጥቃም፡ ደጊምካ ምጥቃም ዝጠልብ ኩነታትን ካልኣት ጉድያትን ይሸፍን።

ኣብ ፓኪስታን ሬህነት-FPAP ክልተ ፊዚሺያን፡ ሰለስተ ሜዲካል ኦፊሰራት፡ ክልተ ሜዲካል ኦፊሰራት፡ 12 ደቂ ኣንስትዮ ተኸታተልቲ ጥዕና (LHVs)፡ ክልተ ናይ ደገ ስራሕተኛቲ ሓደ ኣማኻሪ፡ ሓደ ወዳባይ ማሕበረሰብን ክልተ ስራሕተኛታት ምሕደራ ፕሮጀክትን ሓዊሱ 25 ስራሕተኛታት ጥዕና ኣሰልጢኑ። ኣብ ሱዳን SFPA ኣርባዕተ ሰብ ሞያ ክለኒክን 18 መለዓዓልቲ ማሕበረሰብን ሓዊሱ 22 ስራሕተኛታት ጥዕና ኣሰልጢኑ።

ትሕዝቶ ናይቲ ንኣቐረብቲ ሕክምናዊ ኣገልግሎት ዝተወሃበ ስልጠና ንክእለታት ምክኛ፡ ቀረብ ናይ ሓጺርን ነዊሕን እዋን ሜላታት ከምኡውን ከም ወለንታዊነት፡ ኣብ ሓበሬታ ዝተመርኮሰ ምርጫ፡ ውልቃውነትን ምሽጥራውነትን፡ ማዕርነትን ኣድልዎ ኣልቦነትን ዝኣመሰሉ ኣብ መሰል መሰረት ዝገበሩ ኣገባባት ኣቐርቦት ኣገልግሎት ምጣነ ስድራ (FP) ሓዊሱ፡ ኣብ ጽቡቕ ጽሬት ዘለዎ ኣቐርቦት ኣገልግሎት ምጣነ ስድራ (FP) ትኹረት ዝገበረ ነይሩ። ኣቐረብቲ ሕክምናዊ ኣገልግሎት ነቶም ሜላታት ኣብ ምቕራባ ዝተሓተዉ ዓርሰ እምነት ከምዘለዎም FPAPን SFPAን ስለዝሓበሩ ኣብ ፓኪስታንን ሱዳንን ክልቲኦም እቲ ስልጠና ተወሳኺ ተግባራዊ ስልጠናታት ምትካልን ምውጋድን IUD፡ ዘጠቓለለ ነይሩ። ብዛዕባ ምጣነ ስድራ (FP) ዘለዎም ኣጠማምታን እምነትን ከንጸባርቁ ንምድጋፍ ከምኡውን ኣገልግሎታት ምጣነ ስድራ (FP) ኣብ ምቕራብ ስርሖም ዝሕብር ክብሪታት ንምልላይን ንምርግጋጽን ትሕዝቶ ናይቲ ንኣቐረብቲ ሕክምናዊ ኣገልግሎት ዝተወሃበ ስልጠና ንጥፊታት VCAT እውን ዝጠቓለለ ነይሩ።

መለዓዓልቲ ማሕበረሰብ ኣብ ፓኪስታንን ሱዳንን ኣብ ክልቲኦም ኣባላት ማሕበረሰብ ብዛዕባ ምጣነ ስድራ (FP)፡ ረብሓታቱን ዘለዉ ኣገልግሎታትን ንምንቃሕን ከምኡውን ብዛዕባ ኣገልግሎታት ምጣነ ስድራ (FP) ግንዛብ ንምፍጣር፡ ማሕበረሰብ ተኮር መደባት ክተግብሩ ሰልጢኖም። ንመለዓዓልቲ ማሕበረሰብ ዝተወሃበ ስልጠና፡ ምጣነ ስድራ (FP) እንታይ ምዃኑ፡ ረብሓታቱ፡ ሓበሬታ ብዛዕባ ክርከቡ ዝኸለሉ ዝተፈለለዩ ሜላታትን ከምኡውን ወለንታዊነት፡ ኣብ ሓበሬታ ዝተመርኮሰ ምርጫ፡ ውልቃውነትን ምሽጥራውነትን፡ ማዕርነትን ኣድልዎ ኣልቦነትን ሓዊሱ ኣብ መሰል መሰረት ዝገበሩ ኣገባባት ኣውሃህባ ሓበሬታን ኣገልግሎትን ምጣነ ስድራ (FP) ዝሓዘ ነይሩ። መለዓዓልቲ ማሕበረሰብ ስድራ-ቤታዊ ምብጻሓት፡ መርሃ-ግብሪታት ምዕባይ ግንዛብ ማሕበረሰብ፡ ከምኡውን ምእካብን ምምሕዳርን

15 UNHCR ሱዳን፡ [East Sudan - Population Profile for Tunaydbah Camp - as of April 2022](#); 11 ኤፕሪል 2022።
16 ኣብቲ ጽሑፍ፡
17 SFPA ዘካፈሉ በዝሒ ኣብ ከባቢ መዕቕቢ ዝነበር ህዝቢ።

ቁጽጽር መረዳእታ ሓዊሱ፡ ንጥፊታት ፕሮጀክት ከቕርቡ ዝስልጠኑ እውን እዮም ነይሮም።

ቅድሚን ድሕሪን ስልጠና ኣብ ዝተካየደ ፈተናታት ከምዝተዓቀነ ኣብ ክልቲኣን ሃገራት ዝነበሩ ተሳተፍቲ ንምጣነ ስድራ (FP) ዝምልከት ፍልጠትን ኣጠማምታን ኣብ ፓኪስታን ናይ 64 ሚሊታዊት ኣብ ሱዳን ድማ ናይ 52 ሚሊታዊት ወሰኽ ማእከላይ ውጽኢት ብምርኣይ መሰረታዊ ምምሕያሽ ኣርእዮም እዮም።

ኣብ ምሉእ ከይዲ እቲ ፕሮጀክት FPAP ሓቛፋይ፣ መሰል መሰረት ዝገበረ ኣቕርቦት ኣገልግሎት ምጣነ ስድራ (FP) ንኸህሉ ሕክምናዊ ክእለታትን KAPን ንምጥንኻር ኣብ ማእከላት ፕሮጀክት ተኸታታሊ ምብጻሕት ደጋፊ ክትትል ኣካይዱ እዮ። SFPA ዋላ እኳ ተኸታታሊ ምብጻሕት ደጋፊ ክትትል ንምክያድ ተለሙ እንተነበረ ብሰንኪ እቲ ግጭት ከምኡ ክገብር ኣይከኣለን።

ንኹሎም ዝተፈላለዩ ሜላታት ሓዊሱ ኣብ ዙርያ ኣጠቓቕማ ምጣነ ስድራ (FP) ዝምልከት ፍልጠት፣ ኣጠማምታን ትግበራን ናይ ዝተፈላለዩ ኣባላት ማሕበረሰብ ስደተኛታትን ተቐማጦ እተን ከባቢታትን ንምምሕያሽ፣ FPAPን SFPAን ሰፊሕ ምልዕዓል ማሕበረሰብን ግንዛብ ምፍጣርን ኣካይዶም እዮም።

ንንድፊን ኣቕርቦትን ንጥፊታት ናይ ማሕበረሰባዊ ምልዕዓልን ግንዛብ ምፍጣርን ዝኸውን ሓበሬታ ንምርካብ፡ ከም ዝተፈላለዩ ማሕበረሰብ ተኮር ትካላትን መራሕቲ ማሕበረሰብን ዝኣመሰሉ ቀንዲ ወንንቲ ብርኪን መሓዙት ትካላትን ንምልላይ፣ ነቲ ፕሮጀክት ጥንኩር ደገፍ ንምውሓስ ዝኸውን ትልሚ መደብ ንጥፊታት ኣብ ምውጻእ ርክብ ንምግባር፣ ካብ ኣባላት ማሕበረሰብ ጽቡቕ ተሳትፎ ንምርግጋጽ ከምኡ'ውን ተሓቋፍነት ዝተፈላለዩ ክፋላት ማሕበረሰብ ንምትብባዕ፡ FPAPን SFPAን ክልቲአም፡ ኣብ ማእከላት ፕሮጀክት ማሕበረሰባዊ መጽናዕቲ ኣካይዶም እዮም።

ኣብ ምሉእ ከይዲ እቲ ፕሮጀክት፡ FPAPን SFPAን፡ ንዝተፈላለዩ ሜላታት ሓዊሱ ኣገልግሎታት ምጣነ ስድራ ንስደተኛታትን ኣብቲ ኸባቢ ንዝቐመጡ ማሕበረሰባትን ኣቕሪቦም እዮም።

መረዳእታን ሕጽረታትን

መረዳእታ

እዚ ጸብጻብ ካብ ምልዕዓል ማሕበረሰብን ግንዛብ ምፍጣርን ዝተረኸበ ቁጽጽር መረዳእታ ከምኡ'ውን መረዳእታ ብዛዕባ ተኸታታሊ ኣቕርቦት ኣገልግሎት ምጣነ ስድራ (FP) ሓዊሱ፡ ካብ FPAPን SFPAን ዝተረኸበ መረዳእታ የጠቓልል። እዚ ፕሮጀክት ነዞም ዝሰዕቡ ሓበርቲ ኣቕርቦት ኣገልግሎት ምጣነ ስድራ (FP) ዝምልከት መረዳእታ ንምእካብ ዝተዳለወ እዩ፡- ጠቕላላ በዝሒ ዝተገግልገሉ ዓማዊል ምጣነ ስድራ (FP)፣ ሜላታት ዘመናዊ መከላኸሊ ጥንሲ ንመጀመሪያ ጊዜ ዝተጠቐሙ፣ ዝተሓወሰ ሜላታት፣ ናይ መጻምድቲ ናይ መከላኸሊ ዓመት፣ ሓባሪ ሓበሬታ ሜላ፣ ከምኡ'ውን ዕግባት ዓሚል።

ጠቕላላ በዝሒ ዝተገግልገሉ ዓማዊል ምጣነ ስድራ (FP)

እዚ ቁጽሪ ኣብ ከይቲ ኣቲ ፕሮጀክት ጠቕላላ በዝሒ ኣገልግሎታት ምጣነ ስድራ (FP) ዝተወሃበም ዓማዊል እዩ። ብመሓዙት ትካላት ዝተኣከበ ወርሓዊ ወይ ናይ ርብዓ ዓመት መረዳእታ ዝተገልገሉ ዓማዊል፣ እዚ መረዳእታ ከምቲ ዝተሓበረ ደጋጊሞ ንዝተገልገሉ ዓማዊል ኣይሓውስን።

ሜላታት ዘመናዊ መከላኸሊ ጥንሲ ንመጀመሪያ ጊዜ ዝተጠቐሙ

ሜላታት ዘመናዊ መከላኸሊ ጥንሲ ንመጀመሪያ ጊዜ ዝተጠቐሙ ሰባት ዝምልከት መረዳእታ ምእካብ ኣተግበርቲ “[ሓደ] መደብ ካብ ዘይተተንከፊ ክፋል ማሕበረሰብ ሓደሽቲ ዓማዊል ናብ ኣገልግሎታቱ ናይ ምስሓብ ክእለቱ ን[ክዕቅኑ]” የኸእሎም።¹⁸

ዝተሓወሰ ሜላታት

ዝተሓወሰ ሜላታት፡ ኣብ እዋን እቲ ፕሮጀክት ዝነበረ ዝርገሐ ዓማዊል ምጣነ ስድራ (FP) ብሜላታት የንጸባርቕ።¹⁹

18 USAIDን Data4Impactን፡ [Number of first-time users of modern contraception](#) ፣ ማዕከን ሓበሬታ ሓበርቲ ምጣነ ስድራን ጥዕና ተዋልዶን።
19 USAIDን Data4Impactን፡ [Method mix](#) ፣ ማዕከን ሓበሬታ ሓበርቲ ምጣነ ስድራን ጥዕና ተዋልዶን።

ናይ መጻምድቲ ናይ መከላከል ዓመት

ናይ መጻምድቲ ናይ መከላከል ዓመት፣ ወይ CYP “ብመሰረት በዝሒ ኩሎም ኣብቲ እዋንቲ ንዓማዊል ዝተሸጡ ወይ ብነጻ ዝተዘርግሑ መከላከሊታት ጥንሲ፡ ብሜላታት [ምጣነ ስድራ] ኣብ ውሽጢ ሓደ ዓመት ዝተወሃበ መከላከል ግምት” ይዕቅን።²⁰ ዝተወሃበ መጠን ዓመታት መከላከል ዝግምት ምስ ሕድ ሕድ ሜላ ምጣነ ስድራ (FP) ዝተኣሳሰር ሓባራዊ መቐየሪ ረጅሒ ኣሎ።

ሓባሪ ሓበሬታ ሜላ

ሓባሪ ሓበሬታ ሜላ፡ ዓማዊል ምጣነ ስድራ (FP) ኣብ ሓበሬታ ዝተመርኮሰ ውሳኔታት ንክውስኑ ኣቕረብቲ ነቶም ዓማዊል ዘቕረብዎ መጠን ብቐዕ ሓበሬታ ዝግምግም ሓባሪ እዩ፤ ከምኡ’ውን ነዞም ዝሰዕቡ ሕቶታት ንኹሎም ኣወንታዊ ምላሽ ናይ ዝህቡ ዓማዊል ሚኒታዊት ይዕቅን፡- ብዛዕባ ካልኣት ሜላታት ሓበሬታ ተዋሂብካ/ኪ ነይሩ ዶ፣ ብዛዕባ ጎናዊ ሳዕቤናት ሓበሬታ ተዋሂብካ/ኪ ነይሩ ዶ፣ ከምኡ’ውን ጎናዊ ሳዕቤናት እንተጋጥመካ/ኪ እንታይ ክትገብር/ሪ ከምዘለካ/ኪ ተነጊርካ/ኪ ነይሩ ዶ?²¹

ዕግበት ዓሚል

FPAPን SFPAን ብዛዕባ ሓባሪ ሓበሬታ ሜላ ከምኡ’ውን ዝተጸብጸበ ዓማዊል ኣብ ኣገልግሎታት ምጣነ ስድራ (FP) ዘለዎም ዕግበት ዝምልከት መረዳኢታ ንምእካብ ናይ መዛዘሚ ሃንደበታዊ ቃለ መሕትት ተጠቐሞም እዮም።

ኣብ ፓኪስታን ዕግበት ዓሚል በዚ ዝሰዕብ ሕቶ ተዓቂኑ፡- “ብቶም ኣገልግሎታት ዓገብካ/ኪ ዲኻ/ኺ?” ኣማራጺታት ምላሽ ነዞም ዝሰዕቡ የጠቓልል፡- “እወ፡ ምሉእ ዕግበት ይስመዓኒ/ጽቡቕ፡” “ዕግበት ይስመዓኒ/እኹል፡” ወይ “ብፍጹም ኣይዓገብኩን/ድኹም”። ኣብቲ ትንተና፡ ዕግበት ዓሚል፡ “እወ፡ ምሉእ ዕግበት ይስመዓኒ/ጽቡቕ፡” “ዕግበት ይስመዓኒ/እኹል” ብምባል ምላሽ ዝሃቡ ዓማዊል መጠን ብጠቐላላ በዝሒ ቃለ መሕትት ዝተገበረሎም ዓማዊል ብምምቃል ይግበጥ። ኣብ ሱዳን ዕግበት ዓሚል እወ ወይ ኣይፋል ኢሎም ክሕብሩ ብዘክእሎም ሓደ ሕቶ ተዓቂኑ፡- “ብሓፈሻ ሎማዓንቲ ብዝተወሃብካ/ኪ ከዮ ኣገልግሎታት ምጣነ ስድራ ዕጉብ/ ዕግብቲ ዲኻ/ዲኺ?”

ዓማዊል ድሕሪ ቆጸሮታቶም ሃንደበት ዝተመረጹን ብዝሰልጠነ ሰራሕተኛ ኣብ ዝወሃብ ናይ መዛዘሚ ቃለ መሕትት ክሳተፉ ዝተዓደሙን እዮም ነይሮም። ኣገልግሎታት ምጣነ ስድራ (FP) ከምዝተቐበሉ ካብ ዝሓበሩ ዓማዊል ዝተረኸበ መረዳኢታ ጥራሕ ኣብዚ ትንተና ተጠቓሊሉ።

ሕጻራታት

እቲ ፕሮጀክት ናይ ግምገማ ኣካል ኣይሓውስን። ስለዚ ድማ፡ ለውጢታት መረዳኢታ ኣቕርቦት ኣገልግሎት ካብ ምዕዛብ ሓሊፉ፡ ንጥፊታት መደብ ንምጣነ ስድራ ኣብ ዝምልከት ፍልጠት ኣጠማምታን ትግበራን ኣባላት ማሕበረሰብ ዘሕደሮ ጽልዎ ምዕቃን ኣይከኣልን።

ብቐንዱ ሽኡ፡ ብዛዕባ ዕድመን ኩነታት ጉድኣት ኣካልን ዝተዳቐቐ (ተኸፋፊሉ ዝተመደበ) መረዳኢታ ኣብ ምእካብን ምጽብጻብን ሕጻራታት ነይሮም። መረዳኢታ ኣቕርቦት ኣገልግሎት ንምእካብን ንምጽብጻብን ብመልክዕ ትካላዊ ስርዓት ዝሰርሑ መሓዞት ንዕድመ “ትሕቲ 25”ን “25 ወይ ልዕሊኡ” ኢሎም ከፋፊሎም እንትምድቡ ንኩነታት ጉድኣት ኣካል ዝምልከት ሓበሬታ ኣይከኣልን። ኣብ ምሉእ እቲ ፕሮጀክት ምእካብ፣ ምጽብጻብን ትንተናን መረዳኢታ ንምቅላል፡ መሓዞት ትካላት፡ ንመዛዘሚ ቃለ መሕትት ዓሚል ዝኸውን መረዳኢታ ኣብ ምእካብ ከምኡ’ውን ንንጥፊታት ምልዕዓል ማሕበረሰብን ምፍጣር ግንዛብን ዝውዕል መረዳኢታ ዕድመ ከፋፊልካ ንምምዳብ ነቶም ምድባት ተጠቐሞም እዮም። ኩነታት ኣካላዊ ጉድኣት ኣብቲ ተኸታታሊ ኣቕርቦት ኣገልግሎት ክርከብ ኣይከኣልን፤ እንተኾነ ግና ኣብቲ ናይ መዛዘሚ ቃለ መሕትት ዓሚል ቅጥዒታት ከምኡ’ውን ናይ ንጥፊታት ምልዕዓል ማሕበረሰብን ምፍጣር ግንዛብን ቅጥዒታት ተጠቓሊሉ ነይሩ። መሓዞት ትካላት ሽዱሽተ ሕቶታት መለለዩ ጉድኣት ኣካል (Washington Group Short Set on Functioning) ብምጥቃም ብገዛእ ርእሲ ዝተለለየ ኩነታት ጉድኣት ኣካል ተሳተፍቲ ሓበሬታ ኣኪቦም እዮም።²²

እቶም ከፋፊልካ ናይ ምምዳብ ክፍተታት፡ ንጥፊታት ፕሮጀክት ኣብ በጽሒ (ካብ10–19 ዓመት ዝዕድሚኦም)ን ኣካላዊ ጉድኣት ዘለዎም ሰባትን ብልክዕ ዝበጽሑሉ መጠን፣ ወይ በጽሒታትን ኣካላዊ ጉድኣት ዘለዎም ሰባትን ናይ ኣገልግሎታት ምጣነ ስድራ (FP) ኣጠቓቕምኦም ዘጸለዉሉ መጠን ናይ ምዕቃን ዓቕምና ደራቱ እዩ።

20 USAIDን Data4Impactን፡ [Couple-years of protection \(CYP\)](#)፣ ማዕከን ሓበሬታ ሓበርቲ ምጣነ ስድራን ጥዕና ተዋልዶን።
21 USAIDን Data4Impactን፡ [Method information index](#)፣ ማዕከን ሓበሬታ ሓበርቲ ምጣነ ስድራን ጥዕና ተዋልዶን።
22 The Washington Group on Disability Statistics፡ [Short Set on Functioning \(WG-SS\)](#), 11 ኦክቶበር 2022።

ኣብ ፓኪስታን FPAP ካብ ፌብሩዋሪ ከሳብ ዲሰምበር 2023 ወርሓዊ ጸባዳብ መረዳኢታ ኣቕርቦት ኣገልግሎት ኣቕሪቡ። ኣብ ሱዳን SFPA ካብ ማርች 2023 ከሳብ ዲሰምበር 2024 በቢ ርብዒ ዓመት ጸብጻብ መረዳኢታ ኣቕርቦት ኣገልግሎት ኣቕሪቡ። መለዓዓልቲ ማሕበረሰብ ንጥፊታት ምዕባይ ግንዛብ ማሕበረሰብ ንምጅማር መደብ ኣብ ዝተትሓዘሉ ወሳኒ እዋን ኩናት ሱዳን ኤፕሪል 15፣ 2023 ተላዒሉ። ኣብ እዋን ትግብራ እቲ ፕሮጀክት ድሕንነት ማእከላት ፕሮጀክት ርጉእ ኮይኑ ቀጸሉ፤ መለዓዓልቲ ማሕበረሰብ ድማ ዘይሩ ዘይሩ ንጥፊታት ከካይዱ ክኢሎም። ይኹን እንበር እቲ ግጭት ስርዓታት ባንኪን ቴለኮሚኒኬሽንን ዓገቲ፤ እዚ ድማ SFPA ኣብ ማእከላት ፕሮጀክት ንጥፊታት እቲ ፕሮግራም ንምትግባር፤ ከምኡውን ዝተዛዘመ መረዳኢታ ኣቕርቦት ኣገልግሎትን ቁጽጽር መረዳኢታ ንጥፊታት ምልዕዓል ማሕበረሰብን ምፍጣር ግንዛብን ንምእካብ፤ ከፋፊልካ ንምምዳብን ንምጽብጽብን ዝውዕል መሳርሒታት ንሰራሕተኛታት ናይ ምቕራብ ዓቕሙ ደራቱ። ብቐንዱ ኸኢ መረዳኢታ ብዛዕባ ዝተሓዋወሰ ሜላ ኣብ እዋን እቲ ፕሮጀክት ብቐጻልነት ክእከብን ክጽብጽብን ኣይተኸአለን። ስለዚ ብዛዕባ ዝተሓዋወሰ ሜላ ወይ CYP ንጥፊታት ፕሮጀክት ኣብ ሱዳን ምሉእ ንምሉእ ክንጽብጽብ ኣይንኸእልን።

ፓኪስታን

መደብ ማሕበረሰብ ምልዕዓልን ግንዛብ ምፍጣርን

ኣብ ፓኪስታን FPAP ስድራ ቤታዊ ምብጻሕትን መርሃ-ግብሪታትን ግንዛብ ማሕበረሰብን ንምክያድ፣ ከምኡውን ንክልቲኦም ደቂ ተባዕትዮን ደቂ ኣንስትዮን ተጠቃምነት ኣገልግሎታት ምጣነ ስድራ (FP) ዘዕብዩ ጉጅለታት ደገፍ ምጣነ ስድራ ማሕበረሰብ ንምምስራት፣ ኣብ ሕድ ሕድ ማእከላት ንዘርከቡ LHVs፣ ሜዲካል ኣቴንዳንትን ደቂ ተባዕትዮ ናይ ደገ ሰራሕተኛታት ደገፍ እዩ።

FPAP ንስደተኛታት ዝዓለመ 201 መርሃ-ግብሪታት ከምኡውን ኣብቲ ከባቢ ንዝቐመጥ ማሕበረሰብ ዝዓለመ 144 መርሃ-ግብሪታት ሓዊሱ፡ 345 መርሃ-ግብሪታት ምዕባይ ግንዛብ ማሕበረሰብ፡ ብጠቕላላ 8,763 ሰባት ዝበጽሑ፡ ንምውዳድ ምስ ከባቢያዊ መሓዙት ትካላት፣ መራሕቲ ማሕበረሰብን ኣቕረብቲ ሕክምናዊ ክንክንን ተሓባቢሩ እዩ።

ሸምንተ ኣካላዊ ጉድኣት ዘለዎም ኩሎም ኣባላት ማሕበረሰብ ስደተኛታት ዝኾኑ ሰባት ኣብ መርሃ-ግብሪታት ምዕባይ ግንዛብ ማሕበረሰብ ከምዝተሳተፉ FPAP ጸብጻቡ።

ስደቓ 1፡ ኣብ ፓኪስታን ብመርሃ-ግብሪታት ምዕባይ ግንዛብ ማሕበረሰብ ዝተበጽሑ ውልቀ ሰባት

ዴሞግራፊያዊ	ማሕበረሰብ ስደተኛታት በዝሒ (%)	ናይቲ ከባቢ ማሕበረሰብ በዝሒ (%)	ድምር በዝሒ (%)
ደቂ ኣንስትዮ ዕድሜኦን < 25	1,270 (15%)	849 (10%)	2,119 (24%)
ደቂ ኣንስትዮ ዕድሜኦን ≥ 25	2,047 (23%)	1,416 (16%)	3,463 (40%)
ደቂ ተባዕትዮ ዕድሜኦን < 25	706 (8%)	518 (6%)	1,224 (14%)
ደቂ ተባዕትዮ ዕድሜኦን ≥ 25	1,199 (14%)	758 (8%)	1,957 (22%)
ድምር	5,222 (60%)	3,361 (40%)	8,763 (100%)
ኣካላዊ ጉድኣት ዘለዎም ሰባት*	8	0	8

መዘኻኸሪታት፡- * ካብ ጠቕላላ በዝሒ በዚ ንጥፊት ዝተበጽሑ ውልቀ ሰባት፡ በዝሒ ባዕሎም ዘረጋገጹም ኣካላዊ ጉድኣት ዘለዎም ውልቀ ሰባት ይሕብር።

FPAP 4,683 ናይ ስደተኛታትን 3,168 ናይ ኣብቲ ኸባቢ ዝቐመጥ ማሕበረሰብ ስድራ-ቤታት ዝሸፍን ብጠቕላላ ን 12,145 ሰባት ዝኸውን 7,851 ስድራ ቤታዊ ምብጻሕት ኣካይዱ።

ሰደቻ 2፥ ኣብ ፓኪስታን ብስድራ ቤታዊ ምብጻሓት ዝተበጽሑ ውልቀ ሰባት

ዴሞግራፊያዊ	ማሕበረሰብ ስደተኛታት በዝሒ (%)	ናይቲ ከባቢ ማሕበረሰብ በዝሒ (%)	ድምር በዝሒ (%)
ደቂ አንስትራ ዕድሜአን < 25	1,608 (13%)	966 (8%)	2,574 (21%)
ደቂ አንስትራ ዕድሜአን ≥ 25	2,761 (23%)	1,817 (15%)	4,578 (38%)
ደቂ ተባዕትሮ ዕድሜአም < 25	1,033 (98%)	857 (7%)	1,890 (16%)
ደቂ ተባዕትሮ ዕድሜአም ≥ 25	1,952 (16%)	1,151 (10%)	3,103 (25%)
ድምር	7,354 (60%)	4,791 (40%)	12,145 (100%)
አካላዊ ጉድኣት ዘለዎም ሰባት*	89	121	210

መዘኻኸሪታት፡- * ካብ ጠቕላላ በዝሒ በዚ ንጥፊት ዝተበጽሑ ውልቀ ሰባት፡ በዝሒ ባዕሎም ዘረጋገጹዎ አካላዊ ጉድኣት ዘለዎም ውልቀ ሰባት ይሕብር።

ኣብ እዋን መርሃ-ግብሪታት ምዕባይ ግንዛብ ማሕበረሰብ ከምኡውን ስድራ ቤታዊ ምብጻሓት፡ መለዓዓልቲ ማሕበረሰብ ረብሓታትን ኣገዳስነትን ምጣነ ስድራ (FP)ን ክርከቡ ዝኸእሉ ሜላታትን ዝምልከት ሓበሬታ ዘርጊሖም እዮም። ከምኡውን ንጥፊታት፡ ሓቛፍነት አካላዊ ጉድኣት ኣልዮምን አካላዊ ጉድኣት ዘለዎም ሰባት ንምጣነ ስድራ ሓዊሱ ንኣገልግሎታት ጥዕና ማዕረ ተበጻሕነት ከምዘለዎም ምርግጋጽ ኣገዳስነቱ ዝምልከት መልእኽቲ ወሲኾምን እዮም።

አቕርቦት ኣገልግሎት ምጣነ ስድራ

FPAP 7,206 CYP ብምስኻዕ 2,850 ንመጀመርያ ጊዜ ዘመናዊ ሜላታት ዝተጠቐሙ ሓዊሱ ብድምር ን 8,058 ዓማዊል ኣገልግሎታት ምጣነ ስድራ (FP) አቕሪቡ።

FPAP ብመንገዱ “ካምፕታት ሕክምና” - ማለት እውን ተንቀሳቕሲቲ ክሊንካት - ከምኡውን ብመንገዱ ማሕበረሰብ መሰረት ዝገበረ ዝርግሓ ኣቢሉ ኣገልግሎታት ምጣነ ስድራ (FP) አቕሪቡ። ማሕበረሰብ መሰረት ዝገበረ ዝርግሓ ብመንገዱ ስድራ ቤታዊ ምብጻሓት ተኻይዶ፤ እዚ ብዛዕባ ምጣነ ስድራ (FP) ሓበሬታ ምክፋል ከምኡውን ብኣፍ ዝወሰድ መከላኸሊ ጥንሲ ክኒናት (OCPs)፣ ECPSን ኮንዶምን ሓዊሱ ንማሕበረሰብ መሰረት ዝገበረ አቕርቦት ዝተፈቐዱ ሜላታት ምዘርጋሕ የጠቓልል። ካብ ኣገልግሎታት ምጣነ ስድራ ብተወሰኹ፡ ካምፕታት ሕክምና ዝተፈለሰዩ ኣገልግሎታት SRH አቕሪቦን፤ እዚ ኣገልግሎታት ሕክምና ማህጸን፣ ህጹጽ ምርመራ HIV፣ ምርመራን ሕክምናን ብጽታዊ ርክብ ዝመሓላለፉ ሕማማት (STIs)፣ ናይ ተዋልዶ ክፍለ አካላት ሕማም፣ ክንክን ካብ ጾታዊን ጾታ መሰረት ዝገበረን ዓመጽ ዝተረፈ ሰባት ከምኡ እውን ገለ ገለ መባእታዊ ኣገልግሎታት ጥዕና የጠቓልል። ካምፕታት ሕክምና OCPs፣ ብዙሓት ዓይነታት ብመርፍእ ዝውጋእ መከላኸሊታት ጥንሲ፣ ኮፐር IUDs፣ ዝትከል መከላኸሊታት ጥንሲ፣ ECPSን ኮንዶምን ሓዊሱ ዝተፈለሰዩ ሜላታት ምጣነ ስድራ አቕሪቦን። ብቕንዱ ድማ ኣገልግሎታት ብናጻ ተዋሂቦም።

ሰደቻ 3፥ ኣብ ዞባታት ናውኹራን ሎራላይን ብካምፕታት ሕክምና ዝተገልገሉ ዓማዊል

219 ኣብ ስደተኛ ማሕበረሰባት፣ 154 ኣብ ናይቲ ከባቢ ማሕበረሰብ ብጠቕላላ 373 ካምፕታት ሕክምና ተኻይደን። ኣብቲ ፕሮጀክት 11,348 ስደተኛታት ሓዊሱ 18,962 ሰባት ኣብ ካምፕታት ሕክምና ተገልጊሎም።

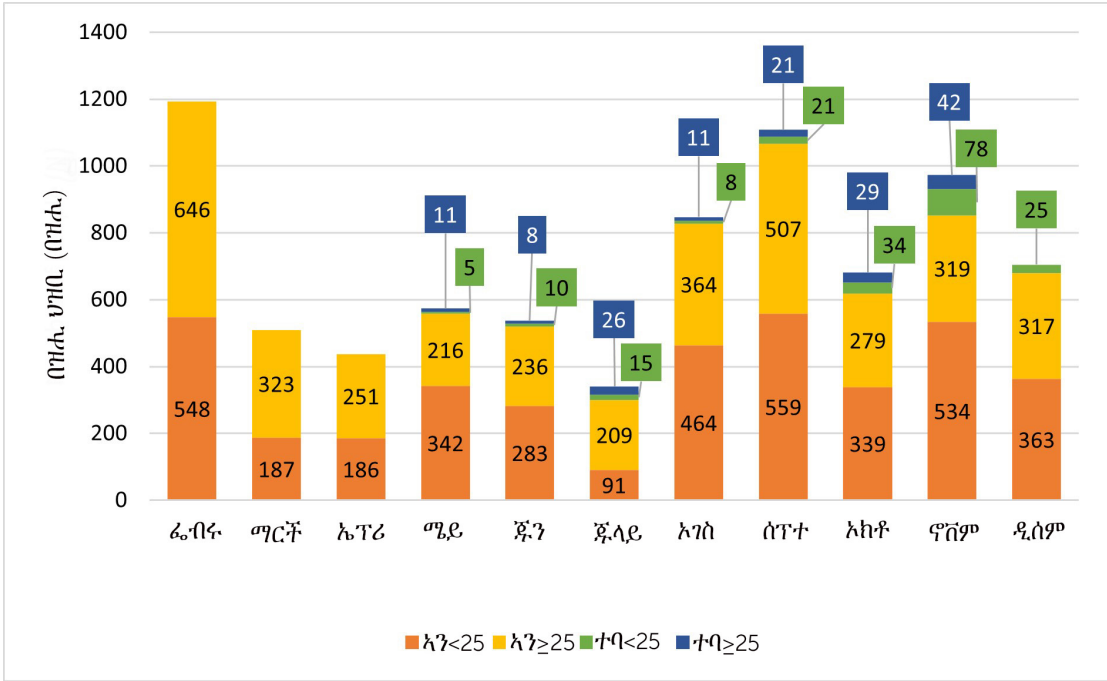
ዴሞግራፊያዊ	ማሕበረሰብ ስደተኛታት በዝሒ (%)	ናይቲ ከባቢ ማሕበረሰብ በዝሒ (%)	ድምር በዝሒ (%)
ደቂ አንስትራ ዕድሜአን < 25	4,502 (24%)	3,303 (17%)	7,805 (41%)
ደቂ አንስትራ ዕድሜአን ≥ 25	4,907 (26%)	3,044 (16%)	7,951 (42%)
ደቂ ተባዕትሮ ዕድሜአም < 25	1,042 (5%)	703 (4%)	1,745 (9%)
ደቂ ተባዕትሮ ዕድሜአም ≥ 25	897 (5%)	564 (3%)	1,461 (8%)
ድምር	11,348 (60%)	7,614 (40%)	18,962 (100%)
አካላዊ ጉድኣት ዘለዎም ሰባት*	11	9	20

መዘኻኸሪታት፡- * ካብ ጠቕላላ በዝሒ በዚ ንጥፊት ዝተበጽሑ ውልቀ ሰባት፡ በዝሒ ባዕሎም ዘረጋገጹዎ አካላዊ ጉድኣት ዘለዎም ውልቀ ሰባት ይሕብር።

ኣብ ከይዲ እቲ ፕሮጀክት 8,058 ዓማዊል ኣገልግሎታት ምጣነ ስድራ ረኺቦም፤ ካብዚኦም 50 ሚሊታዊት ትሕቲ 25 ዓመት ዝዕድሚኦም ደቂ ኣንስትዮ፣ 45 ሚሊታዊት ዕድሜኦም 25 ዓመትን ልዕሊኡን ዝኾኑ ደቂ ኣንስትዮ እንትኾና፣ 2 ሚሊታዊት ትሕቲ 25 ዓመት ዝዕድሚኦም ደቂ ተባዕትዮ፣ 2 ሚሊታዊት ዕድሜኦም 25 ዓመትን ልዕሊኡን ዝኾኑ ደቂ ተባዕትዮ ነይሮም። ስእሊ 1 ዝርግጠኦም ዓማዊል ምጣነ ስድራ (FP) ብዕድመን ብጾታን ኣብ ሕድ ሕድ ወርሒ ናይቲ ፕሮጀክት ካብ ፌብሩዋሪ 2023 ጀሚሩ የርኢ። ምጽማር ንጥፊታት ምልዕዳል ማሕበረሰብን ምፍጣር ግንዛብን ስዲቡ መጠን ተጠቓምነት ምጣነ ስድራ (FP) ብፍላይ ኣብ ፌብሩዋሪ 2023 ልዑል ነይሩ፤ እዚ ድማ ኣብ ኣገልግሎታት ምጣነ ስድራ ወሰኽ ተገዳስነት ፈጠሩ።

ድሕሪ ናይ ፈላማ ምንካይ ተጠቀምቲ፡ ኣብ ካልኣይ መፋርቕ እቲ ፕሮጀክት በዝሒ ዓማዊል ምጣነ ስድራ (FP) ወሲኹ፤ እዚ ጽልዎ ንጥፊታት ምልዕዳል ማሕበረሰብን ምፍጣር ግንዛብን ዘንጸባርቕ ክኸውን ይኽእል። ኣብ ጁላይ 2023 ኣብ ካይበር ፓክቱንክዎ ሓዲጋ ምፍንጃር ቦምብ ነይሩ፤ FPAP እዚ ውሕስነት ዘይምህላው በዝሒ ኣገልግሎታት ምጣነ ስድራ (FP) ዝደልዩ ዓማዊል ከንኪ ገይሩ እዩ ኢሉ የቐምጥ። ኣብ ኣክቶበር 2023 መንግስቲ ፓኪስታን ብመሰረት ፖሊሲ ዘይሕጋውያን ወጻእተኛታት ናብ ሃገሮም ናይ ምምላስ ትልሚ፡ ኣፍጋኒስታውያን ስደተኛታት ብጅምላ ብሓይሊ ናብ ሃገሮም ምምላስ ጀሚሩ፤ እዚ ኣብቲ ወርሒ እቲ ናይ ዝተገልገሉ ዓማዊል ምንካይ ዝተኣሳሰር ክኸውን ይኽእል እዩ። ²³

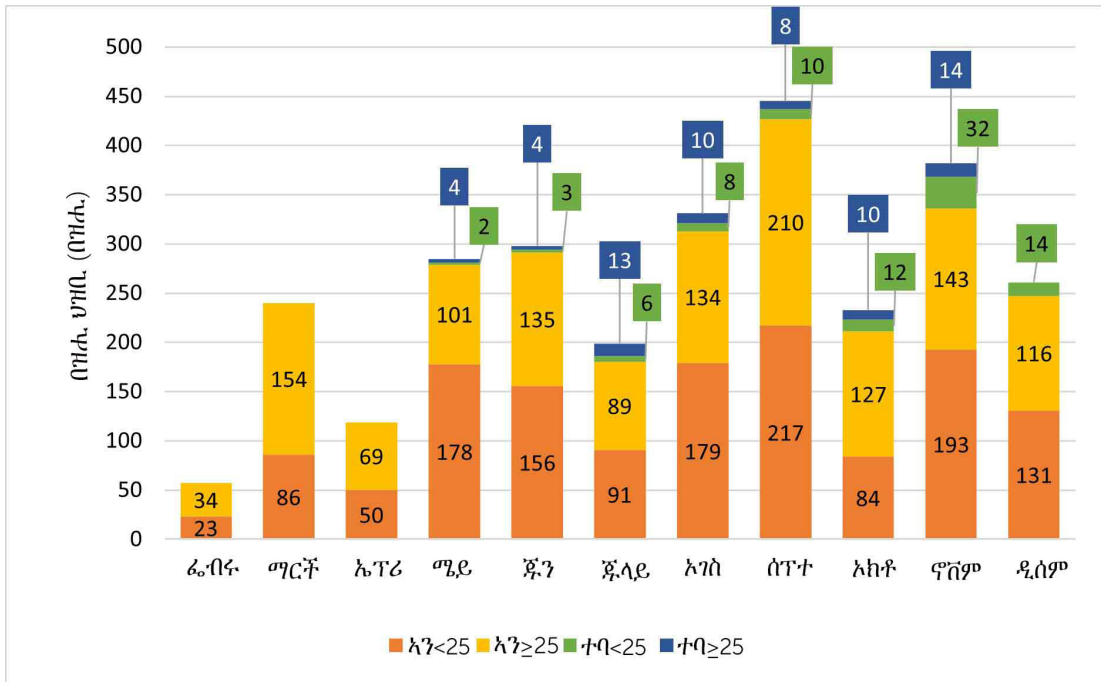
ስእሊ 1. ኣብ ዘባታት ኖውቬራን ሎራላይን ኣገልግሎታት ምጣነ ስድራ ዝረኽቡ ዓማዊል በዝሒ (በዝሒ=8,058)

ኣብ ከይዲ እቲ ፕሮጀክት 2,850 ዓማዊል ምጣነ ስድራ ወይ ኣስታት 35 ሚሊታዊት ካብ ኩሎም ዓማዊል ዘመናዊ ሜላ መከላኸሊ ጥንሲ ንመጀመርያ ጊዜ ዝተጠቐሙ ነይረን/ነይሮም። ኣብ ስእሊ 2 ከምዝተረከብ በዝሒ ንመጀመርያ እዋን ተጠቀምቲ ኣብ ከይዲ እቲ ፕሮጀክት ወሲኹ፤ ኣብ ፌብሩዋሪ 2023 ካብ ዝነበረ 5 ሚሊታዊት ናይ ምጣነ ስድራ ዓማዊል ኣብ ዲሴምበር 2023 ናብ 35 ሚሊታዊት ዝተገልገሉ ዓማዊል ወሲኹ። ኣብ ኤፕሪል 2023 በዝሒ ሓደሾቲ ተጠቀምቲ ምንካይ ምስ ረመዳን ዝተትሓሐዘ ክኸውን ይኽእል እዩ፤ ኣብ ጁላይን ኣክቶበርን 2023 ዝነበረ ምንካይ ሓደሾቲ ተጠቀምቲ ምስ ጠቕላላ ምንካይ ዓማዊል ምጣነ ስድራ ዝሳነይ እዩ ነይሩ፤ እቲ ጠቕላላ ምንካይ ብሰንኪ ውሕስነት ዘይምህላውን ኣፍጋኒስታውያን ስደተኛታት ናብ ሃገሮም ምምላስን ዝመጸ እዩ። ኣብ ሜይን ጁንን 2023 FPAP ኣብ መደባት ምዕባይ ግንዛብ ማሕበረሰብ ንደቂ ተባዕትዮ ናይ ምብጻሕ ትኹረቱ ወሲኹ፤ እዚ ድማ ምስ ተነጻጻሪ ወሰኽ ዕድሜኦም ትሕቲ 25 ዓመትን 25 ዓመትን ልዕሊኡን ዝኾኑ ኣገልግሎታት ምጣነ ስድራ ንመጀመርያ ጊዜ ዝሓተቱ ደቂ ተባዕትዮ በዝሒ ክተኣሳሰር ይኽእል።

23 ኣምኔስቲ ኢንተርናሽናል፣ *Pakistan: Government Must Stop Ignoring Global Calls to Halt Unlawful Deportation of Afghan Refugees* 4 ኤፕሪል 2024።

ስእሪ 2. ኣብ ዘባታት ኖውሼራን ሎራላይን በዝሒ ንመጀመርያ ግዜ ተጠቀሙቲ ዘመናዊ ሜላታት መከላኸሊ ጥንሲ (በዝሒ=2,850)

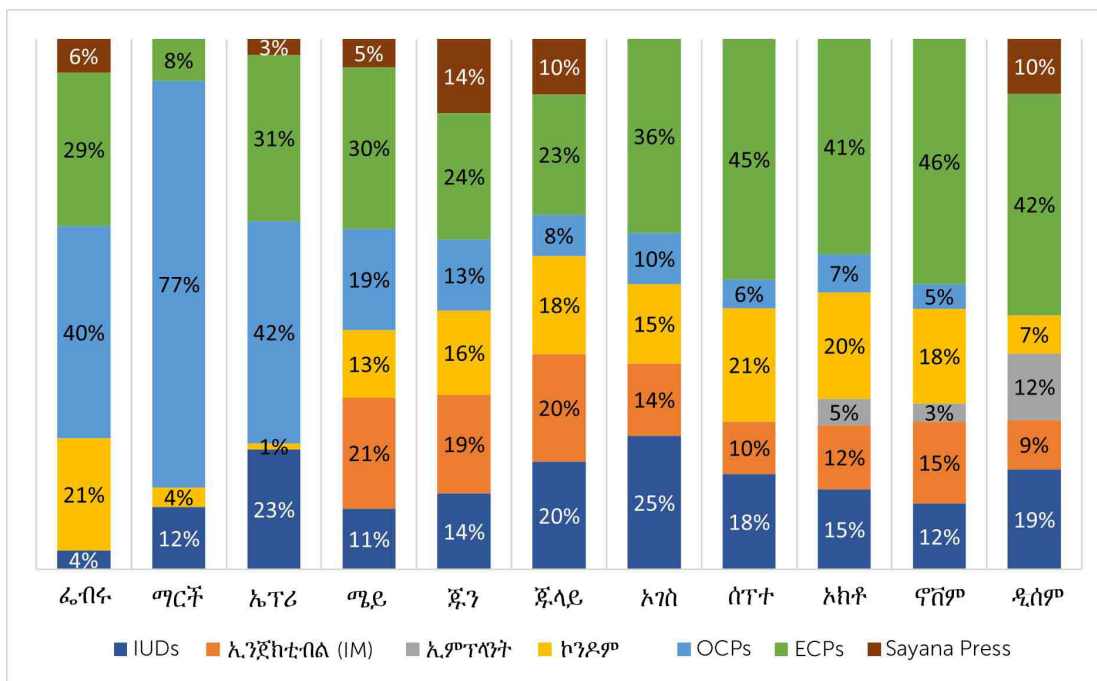

ኣብ ፓኪስታን FPAP ኣብቲ ፕሮጀክት ዝርግጠኦም ዓማዊል ምጣነ ስድራ ብሜላ ብሚኡታዊት ዘርኢ ብዛዕባ ዝተሓወሰ ሜላ ቁጽጽር መረዳኣታ ንምእካብን ንምጽብጻን ክኢሉ።²⁴ ብቐንዱ ድማ ኣብ ከይዲ እቲ ፕሮጀክት ዝተሓወሰ ሜላ ብተረካብነት ዝተፈላለዩ ሜላታት ኣብ ካምፕታት ሕክምና ዝተጸልወ ነይሩ፤ እዚ ብመሰረት ብዲፓርትመንት ውሕስነት ህዝቢ ፓኪስታን ዝወሃብ ቀረባት ምጣነ ስድራ ክፈላለ ይኸእል። ኣብ ከይዲ እቲ ፕሮጀክት ECPs ዝደልዩ ዓማዊል ሚኡታዊት ካብ 29 ሚኡታዊት 2023 ኣብ ፌብሩዋሪ ናብ 42 ሚኡታዊት ኣብ ዲሴምበር 2023 ወሲኹ። ኣብቲ ሞንጎ ሓደ ሓደ ፍልልያት ነይርዎ፤ FPAP ወሰኽ ኣብ ንጥፊታት ምልዕዳል ማሕበረሰብን ምፍጣር ግንዛብን ብዛዕባ EC ሓበሬታ ምክፋል ትኹረት ብምግባር ዝመጸ እዩ ይብል። ብተመሳሳሊ IUDs ዝደልዩ ዓማዊል ሚኡታዊት ብሓፈሻ ኣብ ከይዲ እቲ ፕሮጀክት ወሲኹ እዩ፤ ካብ 4 ሚኡታዊት ኣብ ፌብሩዋሪ ናብ ጫፍ 25 ሚኡታዊት ኣብ ኦገስት 2023 ከምኡውን ኣብ ዲሴምበር 2023 19 ሚኡታዊት ዓማዊል ምጣነ ስድራ ተገልጺሎም። ብቐንዱ 77 ሚኡታዊት ዓማዊል ምጣነ ስድራ ኣብ ማርች 2023 OCPs ይደልዩ ነይርዎም፤ እዚ ኣብ እዋን ረመዳን ወርሓዊ ጽግዖት ንምእላይ ምስ ዝዳለዎ ደቂ ኣንስትዮ ተኣሳሲሩ ክኸውን ከምዝኸእል FPAP የቐምጥ።

24 USAIDን Data4Impactን፣ [Method mix](#)፣ ማዕከን ሓበሬታ ሓበርቲ ምጣነ ስድራን ጥዕና ተዋልዶን።

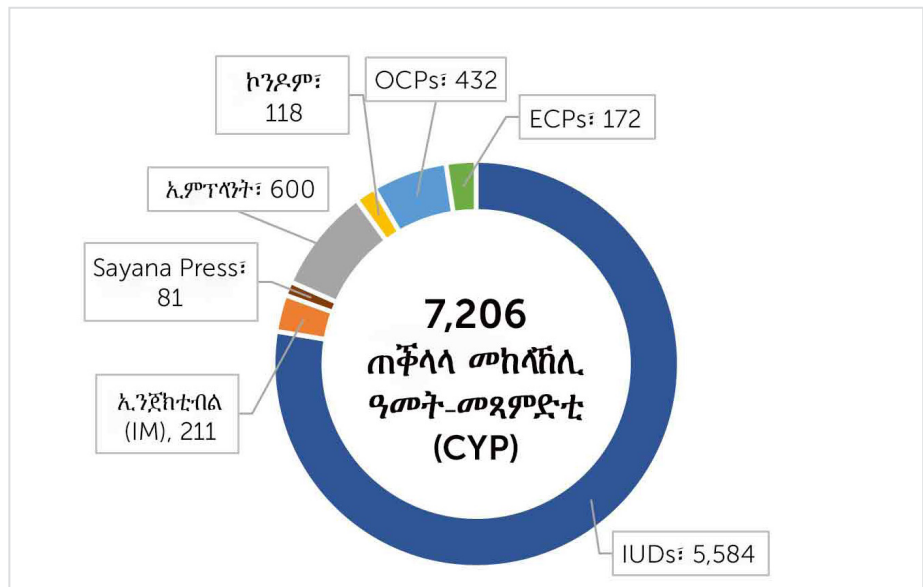

ስእሊ 3. ኣብ ዞባታት ኖውቪራን ሎራላይን ዝተሓወደ ሚላ ድሕሪ ግዜ ሚላታት ምጣነ ስድራ ካብ ዝመርጹ ዓማዊል

መዘኻኸሪ/መዝገብ:- ኣብቲ ግራፍ ዝርከቡ ኣሕጽሮተ-ቻል ከምዚ ዝሰዕብ እዮም:- ናብ ማህጸን ዝኣቱ መከላኸሊ ጥንሲ (IUDs)፣ ብመርፍእ ዝውሰድ (Intramuscular)፣ ብኣፍ ዝውሰድ መከላኸሊ ጥንሲ ክኒናት (OCPs)፣ ህጹጽ መከላኸሊ ጥንሲ ክኒናት (ECPs)። ኣብ ከይዲ እቲ ፕሮጀክት ብ FPAP ዝተወሃበ ኣገልግሎታት ምጣነ ስድራ 7,206 CYPs ኣሳኺሙ። ብቐንዱ 78 ሚሊታዊት ናይ CYP ብ IUDs ዝተወሃበ እዩ ነይሩ፤ እዚ ድማ ኣብ ሓዲ ምእታው ኮፐር IUDs 4.6 CYP የቕርብ።²⁵

ስእሊ 4. ናይ መጻምድቲ ናይ መከላኸሊ ዓመት (CYP) ኣብ ፓኪስታን ብሚላ ዝተሳኸበ

መዘኻኸሪ/መዝገብ:- ኣብቲ ግራፍ ዝርከቡ ኣሕጽሮተ-ቻል ከምዚ ዝሰዕብ እዮም:- ናብ ማህጸን ዝኣቱ መከላኸሊ ጥንሲ (IUDs)፣ ብመርፍእ ዝውሰድ (Intramuscular)፣ ብኣፍ ዝውሰድ መከላኸሊ ጥንሲ ክኒናት (OCPs)፣ ህጹጽ መከላኸሊ ጥንሲ ክኒናት (ECPs)።

25 USAIDን Data4Impactን፣ [Couple-years of protection \(CYP\)](#)፣ ማዕከን ሓበሬታ ሓበርቲ ምጣነ ስድራን ጥዕና ተዋልዶን።

ምክሪ ምጣነ ስድራን ዕግበት ዓማዊልን

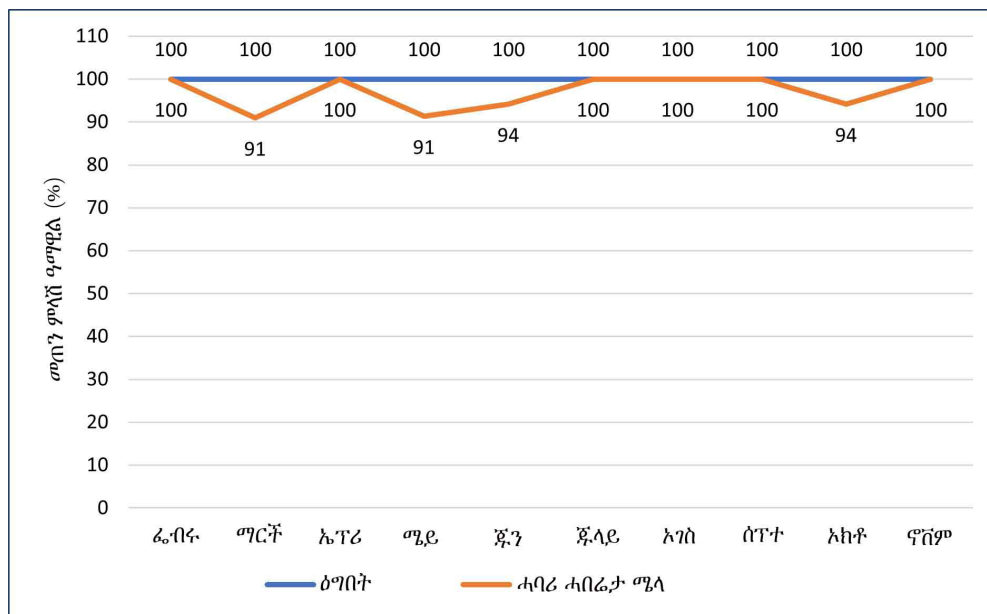
ብጠቕላላ FPAP 225 ናይ መዛዘሚ ቃለ መሕትታት ዓሚል አካይዳ፤ ካብዚአም 166 አገልግሎታት ምጣነ ስድራ ዝተዋሃቡ ዓማዊል ነይሮም። ካብ ዓማዊል ምጣነ ስድራ 43 አካላዊ ጉድኣት ከመዘለዎም ባዕሎም ዘረጋገጹ። ኣብ ምሉእ ከይዲ እቲ ፕሮጀክት ዕግበት ዓሚል ብአገልግሎታት ኣብ ምሉእ እቲ ፕሮጀክት ብቐጻልነት ልዑል ኮይኑ ጸኒሑ- 100 ሚሊታዊት። ናይ FPAP አቕረብቲ፡ ዓማዊል ምጣነ ስድራ ኣብ ሓበሬታ ተመርኩሶም ክውስኑ ንምክኣል ብቐጻልነት ኣበሬታ ነቶም ዓማዊል ብቐጻልነት ከም ዘቕረቡ ካብ መዛዘሚ ቃለ መሕትታት ዓማዊል ዝተረኸበ መረዳእታ እውን ይሕብር፤ ብቐጻልነት እቲ ሓበሬታ ብሓባር ሓበሬታ ሜላ ከምዝተዓቀነ ኣብ ከይዲ እቲ ፕሮጀክት ካብ 91 ሚሊታዊት ክሳብ 100 ሚሊታዊት ይበጽሖ። ብቐጻልነት ድም ዕድሚኡን ትሕቲ 25 ዓመት ከምኡውን 25 ዓመትን ልዕሊኡን ዝኾና ደቂ አንስትዮን አካላዊ ጉድኣት ዘለዎም ዓማዊል ኣብቲ ሓባር ሓበሬታ ሜላ ልዑል ደረጃታት ኣመዘገቢም ከምኡውን ብተመሳሳሊ ልዑል ደረጃታት ዕግበት ብአገልግሎታት ምጣነ ስድራ ኣመዘገቢም፤ እዚ ድማ ጽሬት እቲ ክንክን ኣብ ኩሎም ዝተፈላለዩ ዓማዊል ማዕረ ምንባሩ ይሕብር።

ስደቓ 4፡ ሓባር ሓበሬታ ሜላን ዕግበት ብአገልግሎታት ምጣነ ስድራ ኣብ ዘባታት ኖውሼራን ሎራላይን

ዴሞግራፊያዊ	ድምር	ኣብ ሓባር ሓበሬታ ሜላ 100% ምላሽ ዝሃቡ ዓማዊል		ብአገልግሎታት ምጣነ ስድራ ዕግበት ዝነበሩ ዓማዊል	
		N	%	N	%
ደቂ አንስትዮ ዕድሚኡን < 25	60	58	97%	60	100%
ደቂ አንስትዮ ዕድሚኡን ≥ 25	105	103	98%	105	100%
ደቂ ተባዕትዮ ዕድሚኡም < 25	0	-	-	-	-
ደቂ ተባዕትዮ ዕድሚኡም ≥ 25	1	0	0%	1	100%
ብድምር	166	161	97%	166	100%
አካላዊ ጉድኣት ዘለዎም ሰባት*	43	42	98%	43	100%

መዘኻኸሪታት፡- * ካብ ጠቕላላ በዝሒ በዚ ንጥፊት ዝተበጸሑ ውልቀ ሰባት፡ በዝሒ ባዕሎም ዘረጋገጹም አካላዊ ጉድኣት ዘለዎም ውልቀ ሰባት ይሕብር።

ስእሊ 5. ሓባር ሓበሬታ ሜላን ዕግበት ብአገልግሎታት ምጣነ ስድራ ኣብ ዘባታት ኖውሼራን ሎራላይን

መዘኻኸሪታት፡- ሓባር ሓበሬታ ሜላ ብዝምልከት፡ መጠን ኣብዚ ዝተጸብጸቡ ዓማዊል ኣብቲ ሓባር ሓበሬታ ዝተኸተቱ ሕቶታት 100% ዘመዘገቡ እዮም። ኩነታት ጉድኣት ኣካል መጠይቕ Washington Group ብምጥቃም ዝተኣከበ እዩ።

ዓወታት፣ ፈተናታትን ዝተወሰዱ ትምህርቲታትን

ኣብ ዘባታት ሎራላይን ናውቪራን ክልቲኡ ኣገልግሎታት ምጣነ ስድራ ኣብ ምቕርባ ብዙሓት ዕንቅፋታት ኣለዉ። ክልቲኦን ዘባታት ውሱን መሰረተ ልምዓት ከምኡውን ስደተኛታትን ናይተን ከባቢታት ማሕበረሰባትን ክረኽቡዎ ዝኸለሉ ውሱን ኣገልግሎታት ጥዕናን ዘለዉን ገጠርን ኣዝዮን ርሑቓትን እየን። ንጥፊታት እቲ ፕሮጀክት ኣብ ዝጀመረሉ እዋን፡ ኣብ ክልቲኡ ማእከላት ፕሮጀክት ዝነበሩ ማሕበረሰባት ካብቲ ንፓኪስታን ዘዕነወ ሓዲጋ ምዕልቕላቕ ውሑጅ 2022 ብግቡእ ይሓውዩ ነይሮም። ብቐንዱ፡ ክልቲኦም ስደተኛታትን ናይቲ ከባቢን ማሕበረሰባት ኣመንቲን ዓቀብቲ ባህሊን ስለዝኾኑ ዘለውዎም ናይ ጾታ ልምዲታት ከምኡውን ናይ ምጣነ ስድራ ኣሉታዊ ኣጠማምታን እምነትን ኣብ ተጠቓምነት ምጣነ ስድራ ከምኡውን ንጥፊታት ኣብ ምትላም ክረኣይ ዝግብኦ ልዑል መጠን ዘይተኣማንነት NGOs ዕንቅፋት ከስዕብ ከምዝኸለል FPAP ጸብጺቡ።

ተንቀሳቕሶቲ ክለኒካት ምጥቓም ከምኡውን ኣብ ስድራቤታዊ ምብጻሓት ማላታት ምጣነ ስድራ ምዝርጋሕ ንሰባት ኣገልግሎታት ምጣነ ስድራ ብዕውት መንገዲ ኣብ ምሃብ ሓጋዚ ከምዝነበረ FPAP ጸብጺቡ። ኣገልግሎታት ብናጻ ይወሃቡ ነይሮም፤ እዚ ድማ ኣብ መጠን ተጠቓምነት ኣገልግሎታት ወሳኒ ነይሩ። መረዳእታ ኣቕርቦት ኣገልግሎት በዝሒ ዓማዊል ምጣነ ስድራ ኣብ ከይዲ እቲ ፕሮጀክት ብቐጻልነት ከምዝወሰኸ የርእዮ፡ ዋላ እውን ኣብ ደቂ ተባዕትዮ - ዋላ እኳ በዝሒ ኣገልግሎታት ምጣነ ስድራ ዝደልዩ ብሓፈሻ ኣዝዩ ትሑት ኮይኑ እንተጸንሐ። በዝሒ ንመጀመሪያ ግዜ ማላታት ዘመናዊ መከላኸሊ ጥንሲ ተጠቓምቲ እውን ወሲኹ እዩ፤ ካብቶም ዝተገልገሉ ዓማዊል ምጣነ ስድራ፡ መጠን ንመጀመሪያ ግዜ ተጠቓምቲ ካብ 5 ሚሊታዊት ዓማዊል ምጣነ ስድራ ኣብ ፌብሩዋሪ 2023 ናብ 35 ሚሊታዊት ዝተገልገሉ ዓማዊል ኣብ ዲሰምበር 2023 ወሲኹ፤ እዚ ድማ እቲ ፕሮግራም ደገፍ ኣብ ምህናጽን ግንዛብ ምጣነ ስድራ ኣብ ምፍጣርን ዕውት ምንባሩ ይሕብር። ይኹን እንበር ብሰንኪ መረዳእታ ኣቕርቦት ኣገልግሎት ከፋፊልካ ኣብ ምምዳብ ዝነበሩ ጉድለታት፡ ኣካላዊ ጉድኣት ኣብ ዘለዎምን በጽሒታትን ዓማዊል መጠን ተጠቓምነት ኣገልግሎታት ምጣነ ስድራ ወሲኹ እንተኾይኑ ምዕቓን ኣይከኣልን።

ኣብ ዓማዊል ምጣነ ስድራ፡ ወሲኹ ጠለብ ክልቲኦም ECPSን IUDsን፡ FPAP ተዓዚቡ፤ FPAP እዚ ወሲኹ ኣብ እዋን ንጥፊታት ምልዕዳል ማሕበረሰብን ምፍጣር ግንዛብን ብዛዕባ ኩሎም ዝተፈላለዩ ማላታት ሓበሬታ ኣብ ምክፋል ትኹረት ብምግባር ዝመጸ እዩ ይብል፤ ከምኡውን ብዛዕባ ምእታውን ምውጋድን IUD ንኣቕረብቲ ዝተወሃበ ስልጠና ኣቕረብቲ ዕውት ብዝኾነ ኣገባብ ነቶም ማላታት ንክቐርቡ ደገፍዎም እዩ ይብል። ብቐንዱ 100 ሚሊታዊት ኣብ ምሉእ ከይዲ እቲ ፕሮጀክት ብቲ ፕሮጀክት ዝተዳህሰሱ ዓማዊል ምጣነ ስድራ ብቲ ዝተወሃበም ኣገልግሎታት ዕጉባት ምንባሮም ሓቢሮም፤ እቲ ሓባሪ ሓበሬታ ማላ ድማ ኣብ ከይዲ እቲ ፕሮክት ብቐጻልነት ልዑል ነይሩ - ኣብ 91 ሚሊታዊት ወይ ልዕሊኡ።

ብተንቀሳቕሲ ክለኒካትን ስድራቤታዊ ምብጻሓትን ኣቢልካ ኣገልግሎት ምቕራብ እውን ምስ ጌጋ እምነት ዝተኣሳሰሩ ዕንቅፋታት ምጥቓም ምጣነ ስድራ ኣልዩ እዩ። ከምቲ ኣቐዲሙ ዝተገለጸ፡ ተንቀሳቕሲ ክለኒካት ካብ ምጣነ ስድራ ብተወሳኺ ዝተፈላለዩ ካልኣት ኣገልግሎታት ጥዕናን SRHን ኣቐሪቦን እየን። ስለዚ ድማ ዓማዊል ናብ ክለኒካ ክኹዱ ይኸእሉን ኣገልግሎታት ምጣነ ስድራ ይደልዩ ከምዘለዉ ንካልኣት ብቐጥታ ግልጺ ኣይኾውንን ነይሩ። እዚ፡ ውሕስነትን ድሕንነትን ናይ ስራሕተኛታት ፕሮጀክትን ዓማዊልን እውን ኣዕብዩ። ብተመሳሳሊ ስድራቤታዊ ምብጻሓት ተወሳኺ ውልቓውነት ንዓማዊል ምጣነ ስድራ ኣቕሪቦ ከምኡውን ናይ ገለ ገለ ብተኸታታሊ ዝውሰዱ ማላታት፡ ኣካላዊ ጉድኣት ንዘለዎም ሰባት ሓዊሱ ኣብ ተንቀሳቕሶቲ ክለኒካት ኣገልግሎታት ክረኽቡ ንዘይከኣሉ ዓማዊል ዘለዎም ተረካብነት ኣመሓይሹ።

FPAP ሓፈሻዊ ትግበራ እቲ ፕሮጀክት ብምግምጋም፡ ምስ ሃይማኖታዊን ጎሳዊን መራሕቲ ምርኻብ፤ ኣካላዊ ጉድኣት ዘለዎም ሰባት ምክታት ትኹረት ምግባርን ጉጅለታት ደገፍ ማሕበረሰብ በቢእዎኑ ንኣኼባ ምዕዳምን ሓዊሱ፡ እቲ ፕሮጀክት ኣብ ተሳትፎ ማሕበረሰብ ሓይል ትኹረት ምግባርን ንተጠቓምነት ምጣነ ስድራ ናይቶም ዝተዓለመሎም ማሕበረሰባት ብኸይዲ ደገፍ ሃኒጹ እዩ። FPAP ምምሕልላፍ መልእኽቲን ንጥፊታትን ባህላዊ ተቐባልነት ከምዝህልዎም ገይሮም ከምዘተስተኻኸሉ ንምርግጋጽ ካብተን ከባቢያዊን ማሕበረሰባት መለዓዓልቲ ማሕበረሰብ ቆጶሩ። ንጥፊታት ኣብ ምትላምን ምፍጻምን መለዓዓልቲ ማሕበረሰብን ስራሕተኛታት ፕሮጀክትን ምስ ሃይማኖታዊን ጎሳዊን መራሕቲ ብቐጻልነት ተራኺቦም እዮም፤ ከምኡውን FPAP እቶም መራሕቲ ነቶም ንጥፊታት ፕሮጀክት ዘለዎም ናእዳታትን ብዛዕባ ረብሓታት ምርካብ ኣገልግሎታት ንደገፍቶም ምክፋል ንምቕጻል ዝነበሮም ሓሳብን ገሊጹም። ኣብ ከይዲ እቲ ፕሮጀክት፡ ስራሕተኛታት FPAP ካብ ኣባላት ማሕበረሰብ ርእይቶታት ብቐጻልነት ሓቲቶምንን ኣወሃሂዶምን፤ እዚ ኸኣ ኣብ FPAPን ክረከቡ ዝኸለሉ ኣገልግሎታት ምጣነ ስድራን እምነት ንምህናጽ ዝያዳ ሓጊዙ እዩ።

FPAP ስርዓት ብዘለዎ ኣገባብ ኣብ ንጥፊታት ፕሮጀክት ንዓቢይቲ ሰብኡት ሓዊሱ ደቂ ተባዕትዮ እውን ኣሳቲፎም። ኣብተን ማሕበረሰባት ዘለዉ ደቂ ተባዕትዮ ኣብ ስድራቤቶም ማሕበረሰባትን ዋና ወሃብቲ ውሳኔ እዮም። ብዛዕባ ምጣነ ስድራን ረብሓታቱን ናይ ደቂ ተባዕትዮ ፍልጠት ብምዕባይ ከምኡ'ውን ኣፈ ታሪኻትን ጌጋ ሓበሬታታትን ብምእላይ፣ እቲ ፕሮጀክት ከጋጥሙ ይኸእሉ ዝነበሩ ደቂ ኣንስትዮ ካብ መሓዞትን ኣባላት ስድራቤትን ከጋጥሙን ዝኸእል ዕንቅፋታት ተጠቃምነት ምጣነ ስድራ ኣልዩ ከምኡ'ውን በደረጃ ማሕበረሰብ ዘሎ ጌጋ እምነት ብዛዕባ ምጣነ ስድራ ንምእላይን ኣገልግሎታት SRH ንምሕታትን ሓጺዙ እዩ። ይኹን እንበር ናይቲ ፕሮግራም ትኩረት ኣብ ተሳትፎ ደቂ ተባዕትዮ ብዘየገድስ በዝሒ ደቂ ተባዕትዮ ዓማዊል ትሑት ኮይኑ ጸኒሑ፤ እዚ ድማ ኣገዳስነት ዘላቂን ዕላምኡ ዝነጻጸ ንኣወዳትን ሰብኡትን ምብጻሕ የጠናኽር።

ስድራቤታዊ ምብጻሕት ሓበሬታ ብዛዕባ ምጣነ ስድራ ምክፋል የጠቓልል፣ ከምኡ'ውን ፍሉይ ጠለባትን ሻቕሎታትን ሕድ ሕድ ስድራ ቤት ንምምላእ መለዓዓልቲ ማሕበረሰብ ዝያዳ ዝተመዓራረየ ሓበሬታ ንክቕርቡ የኸእል። ስድራ ቤታዊ ምብጻሕት ተበጻሕነት ሓበሬታ ኣብ ብጉጅለ ወይ ብማሕበረሰብ ደረጃ ዝካየዱ መደባት ክሳተፉ ዘይኸእሉ ንዝነበሩ ዝተፈላለዩ ኣባላት ማሕበረሰብ ንምዕባይ ዝዓለሙ ነይሮም፤ ይኹን እንበር ንስድራቤታዊ ምብጻሕት ሓዊሱ ኣብ መደባት ምልዕዓል ማሕበረሰብን ምፍጣር ግንዛብን ኣካላዊ ጉድኣቶም ባዕሎም ናይ ዘረጋገጹ ተሳተፍቲ ጠቕላላ በዝሒ ኣብ ክንድዚ ዝኣክል በዝሒ ዘለዎ ህዝቢ ትጽቢት ካብ ዝገበር ዝወሓደ ነይሩ።

ሱዳን

መደብ ማሕበረሰብ ምልዕዓልን ግንዛብ ምፍጣርን

ኣብ ሱዳን SFPA ብዛዕባ ረብሓታት ምጣነ ስድራን ECን IUDsን ሓዊሱ ኩሎም ዝተፈላለዩ ሜላታትን መልእኽቲ ንምምሕልላፍ ዝኸውን ስድራቤታዊ ምብጻሕትን መርሃ-ግብሪታት ምዕባይ ግንዛብ ማሕበረሰብን ንምክያድ ኣብ ዑም ራኩባ መዕቕቤ ስደተኛታት ትሽዓተ፣ ኣብ ተነድባ ሰፈራ ስደተኛታት ትሽዓተ መለዓዓልቲ ማሕበረሰብ ቆጶሩን ኣሰልጢኑን።

በቲ ግጭት ዘጋጠሙ ብድሆታት ብዘየገድስ SFPA ኣብ መደባት ምልዕዓል ማሕበረሰብን ምፍጣር ግንዛብን 34,791 ተሳተፍቲ ኣሳቲፉ፣ ካብዚኦም 26,742 ደቂ ኣንስትዮ እንትኾና 8,049 ደቂ ተባዕትዮ ነይሮም። እቶም ንጥፊታት ብዛዕባ ረብሓታትን ተበጻሕነትን ኣገልግሎታት ኣካላዊ ጉድኣት ዘለዎም ሰባትን በጽሒታትን መንእሰያትን መልእኽቲ ምምሕልላፍ ዘጠቓለሉ ኾይኖም ነቶም ክፋላት ማሕበረሰብ እቲኦም ብምዕላም ዝተዳለዉ ነይሮም። መለዓዓልቲ ማሕበረሰብ ስድራቤታዊ ምብጻሕት፣ መርሃ-ግብሪታት ምዕባይ ግንዛብ ማሕበረሰብ፣ ሓበሬታ ብዛዕባ ምጣነ ስድራ ንምሃብ ምስ ትኩረት ዝተገበረሎም ክፋላት ማሕበረሰብ ዘተታት፣ ከምኡ'ውን መራሕቲ ማሕበረሰብን ንምጣነ ስድራ ደገፎም ንምህናጽን ኣብ ልዕሊ ደገፍቶም ዝፈጥርዎ ጽልዎ ንምጥቃምን ትምህርታዊ መርሃ-ግብሪታት ምስቶም መራሕቲ ኣካይዶም። ስራሕተኛታት SFPAን መለዓዓልቲ ማሕበረሰብ ተኸታታሊ ጐስጓሳት ምጣነ ስድራ እውን ኣካይዶም፤ እዚኦም ማሕበረሰባዊ ናይ ጐድና ተዋስኦታትን ግጥሚታትን ከምኡ'ውን ንትምህርታዊ ሺድዮታት ሓዊሱ ናይ ዝርግሐ ሓበሬታ፣ ትምህርቲን ርክብን (IEC) መሳርሒታትን ተበጻሕቲ ኣገልግሎታት SRH ዝሕዙ ነይሮም።

ሰደቓ 5፡ ኣብ ሱዳን ብዝተኸየዱ ንጥፊታት መርሃ-ግብሪታት ምዕባይ ግንዛብ ማሕበረሰብ ኣቢሉ ማሕበረሰብ ተኮር መልእኽቲ ምጣነ ስድራ ዝተቐበሉ ተረባሕቲ

ማሕበረሰብ ተኮር መልእኽቲ ምጣነ ስድራ ዝተቐበሉ ተረባሕቲ	N
ኣንስተይቲ	26,742
ተባዕታይ	8,049
ድምር	34,791

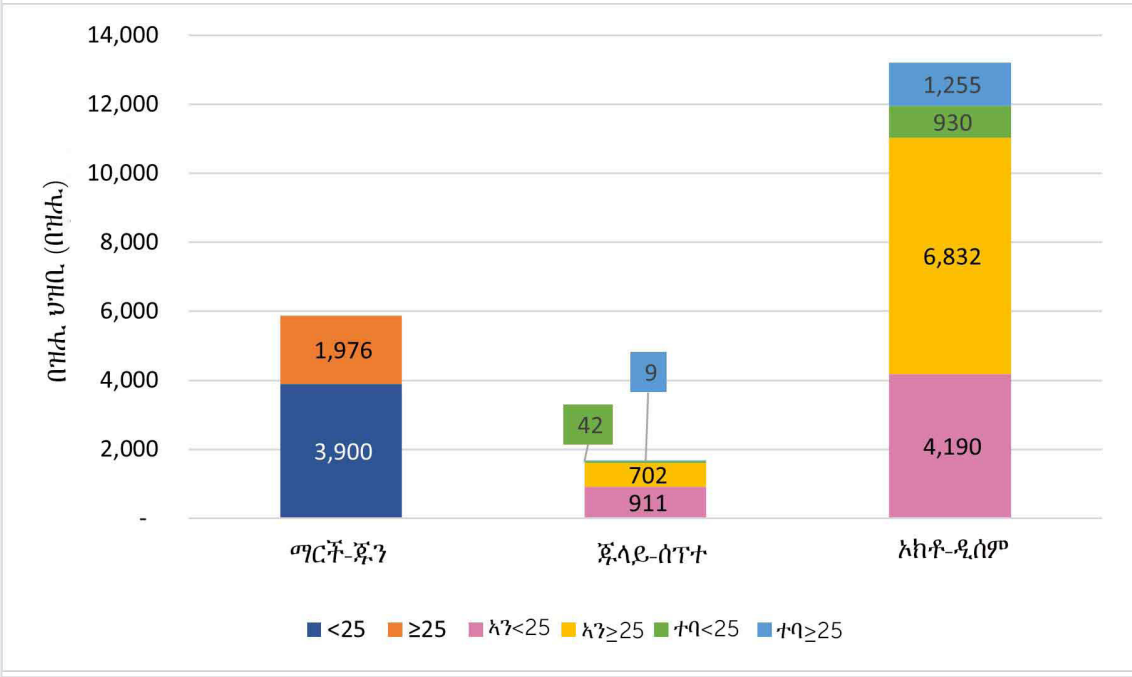

አቕርቦት ኣገልግሎት ምጣነ ስድራ

ኣብ ከይዲ እቲ ፕሮጀክት SFPA ንመጀምሪያ ግዜ ዘመናዊ ሜላታት ተጠቀምቲ ሓዊሱ ን20,747 ዓማዊል ኣገልግሎታት ምጣነ ስድራ አቕሪቡ።

መረዳእታ አቕርቦት ኣገልግሎት እቲ ፕሮጀክት ኣብ ማርች 2023 ጀሚሩ፤ በቢርብዒ ዓመት ጸብጻብ አቕሪቡ። ኣብ ሞንጎ ማርችን ጁንን 2023 SFPA ኣብ ዑም ራኩባ መዕቕቢ ስደተኛታትን ተነድባ ስፍራ ስደተኛታትን ንዝርከቡ 5,876 ሰባት ኣገልግሎታት ምጣነ ስድራ አቕሪቡ። ኣብ ውሽጢ እተን ኣዋርሕ ዝቐረበ መረዳእታ ብዕድመ ጥራይ እምበር ብጾታ ከፋፊልካ ምምዳብ ኣይከኣልን። ኣብ ሞንጎ ጁላይን ሰፕተምበርን 2023 ኣብ በዝሒ ዝተገልገሉ ዓማዊል ምንካይ ነይሩ፤ ኣብቲ እዋን ን 1,664 ሰባት ኣገልግሎታት ምጣነ ስድራ ተዋሂቡ። በዝሒ ኣገልግሎታት ምጣነ ስድራ ዝተወሃቡ ዓማዊል ኣብ ሞንጎ ኦክቶበርን ዲሰምበርን 2023 ኣዝዩ ወሲኹ፤ ብጠቐላላ 13,207 ሰባት። ኣብ ሞንጎ ጁላይን ዲሰምበርን 2023፣ 34 ሚኢታዊት ኣገልግሎታት ምጣነ ስድራ ትሕቲ 25 ዓመት ንዝዕድሚኦም ደቂ ኣንስትዮ፣ 51 ሚኢታዊት 25 ዓመትን ልዕሊኡን ንዝዕድሚኦም ደቂ ኣንስትዮ ዝተዋሃበ እንተኸውን፣ 7 ሚኢታዊት ትሕቲ 25 ዓመት ንዝኣድሚኦም ደቂ ተባዕትዮ፣ 8 ሚኢታዊት 25 ዓመትን ልዕሊኡን ንዝዕድሚኦም ደቂ ተባዕትዮ ዝተዋሃበ ነይሩ። ብሓፈሻ SFPA ትሕቲ 25 ዓመት ንዝዕድሚኦም 9,973 ዓማዊል ከምኡውን 25 ዓመትን ልዕሊኡን ንዝዕድሚኦም 10,774 ዓማዊል ኣገልግሎታት ምጣነ ስድራ አቕሪቡ።

ስእሊ 6. ኣብ ዑም ራኩባ መዕቕቢ ስደተኛታትን ተነድባ ስፍራ ስደተኛታትን ኣገልግሎታት ምጣነ ስድራ ዝረኹበ ዓማዊል በዝሒ (በዝሒ=20,747)

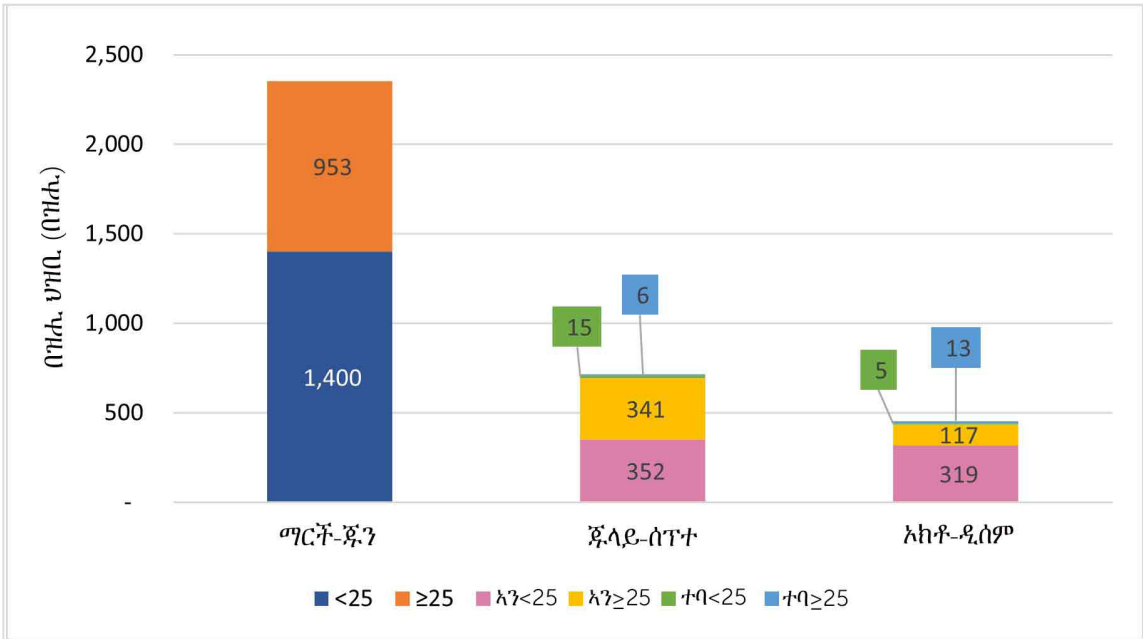
SFPA እቲ ኣብ ሞንጎ ጁላይን ሰፕተምበርን 2023 ዝነበረ ምንካይ ዓማዊል ምስቲ ምስ ግጭት ዝተኣሳሰረ ምኹላፍ ሰንሰለት ቀረብን ንጥፊታት ምዕባይ ግንዛብ ማሕበረሰብ ናይ ምክያድ ድሩት ዓቕሚ ዝተኣሳሰረ ነይሩ። እቲ ኩናት - ኣብ ክልቲኡ ቀረብን ኣቕሩሑትን ናብ ውሽጢ ዓዲ ናይ ምእታውን ቦታታት አቕርቦት ኣገልግሎት ናይ ምብጻሕን ዓቕሚ - ሓያል ምኹላፍ ሰንሰለት ቀረብ ጥዕና ኣስዒቡ።

ኣብ ሞንጎ ኦክቶበርን ዲሰምበርን SFPA መሳርሒታት/ንዋታት ናብ ማእከላት ፕሮጀክት ኣብ ምጉዕዳዝ ድሕሪ ዘጋጠሞም ነቶም መደባት ብኣሉታ ዝጸልው ብድሆታት፡ ንጥፊታት ምልዕዳል ማሕበረሰብን ምፍጣር ግንዛብን ኣዝዮም ክውሰኹ ከገብሩ ክኢሎም እዮም። SFPA እዚ ኣብዚ እዋን ስዒቡ ንዝመጸ ወሰኽ ጠለብ ኣገልግሎታት ምጣነ ስድራ ኣስተዋጽኦ ገይሩ እዩ ይብል። ኣብ ሞንጎ ኦክቶበርን ዲሰምበርን 2023 ዝተገልገሉ ዓማዊል በዝሒ ምስቲ ካብ ጁላይ ከሳብ ሰፕተምበር 2023 ዝነበረ ሕሉፍ ናይ ፕሮጀክት እዋን እንትነጻጸር ብ 690 ሚኢታዊት ወሲኹ።

ኣብ ከይዲ እቲ ፕሮጀክት SFPA ን 3,521 ሓደሽቲ ተጠቀምቲ ዘመናዊ ሜላታት መከላኸሊ ጥንሲ በጺሑ እዩ። ብቐንዱ 2,353 ወይ 67 ሚሊታዊት ካብቶም ኣብ ከይዲ እቲ ፕሮጀክት ካብ ዝተበጸጹ ንመጀመሪያ ግዜ ተጠቀምቲ መከላኸሊ ጥንሲ ኣብ ሞንጎ ማርችን ጁንን 2023 ዝተገልገሉ ነይሮም።

ስእሲ 7. ኣብ ዑም ራኩባ መዕቕቢ ስደተኛታትን ተነድባ ስፍራ ስደተኛታትን ንመጀመርያ ግዜ ዘመናዊ ሜላታት መከላኸሊ ጥንሲ ተጠቀምቲ በዝሒ (በዝሒ=3,521)

ምክሪ ምጣነ ስድራን ዕግበት ዓሚልን

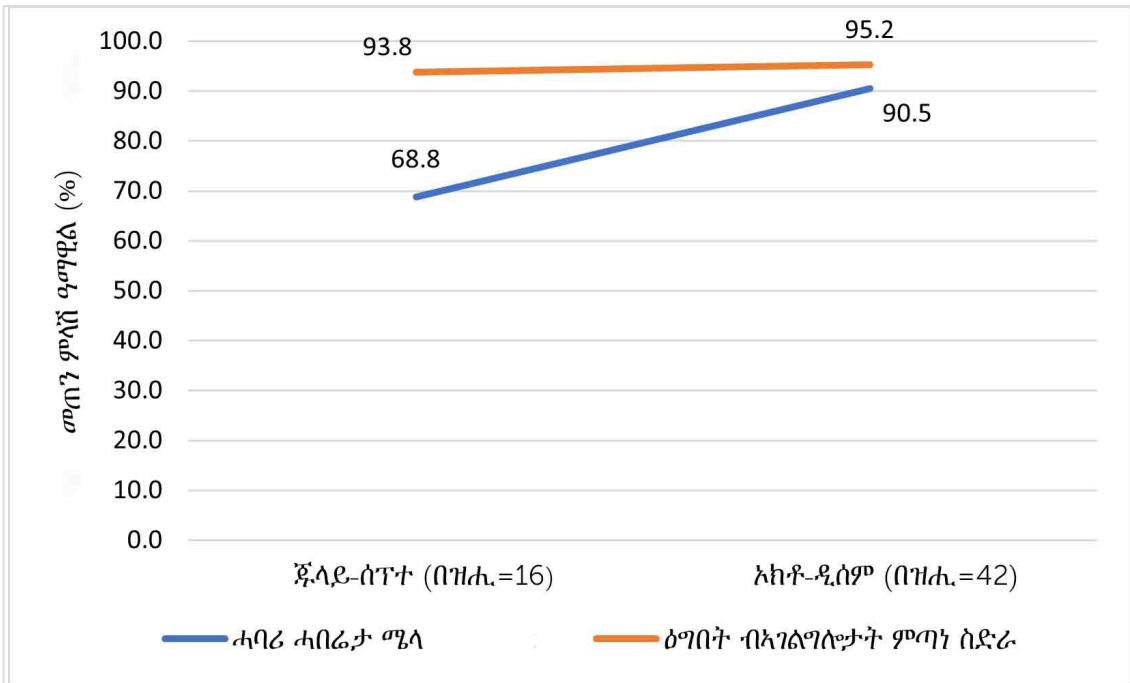
ካብ ጁላይ ክሳብ ዲሰምበር SFPA ኣብ ዑም ራኩባ መዕቕቢ ስደተኛታትን ተነድባ ስፍራ ስደተኛታትን 110 መዛዘሚ ቃለ መሕትታት ዓሚል ኣካይዱ፤ ካብዚኣም 58 ኣገልግሎታት ምጣነ ስድራ ዝተቐበሉ ዓማዊል ነይሮም።

ስደቓ 6፡ ኣብ ዑም ራኩባ መዕቕቢ ስደተኛታትን ተነድባ ስፍራ ስደተኛታትን ዝተወሃበ ኣገልግሎታት ምጣነ ስድራ ዕግበትን ሓባሪ ሓበሬታ ሜላን

ዴሞግራፊያዊ	ድምር	ኣብ ሓባሪ ሓበሬታ ሜላ 100% ምላሽ ዝሃቡ ዓማዊል		ብኣገልግሎታት ምጣነ ስድራ ዕግበት ዝነበሩ ዓማዊል	
		N	%	N	%
ስደተኛታት	43	36	84%	40	93%
ደቂ ኣንስትዮ ዕድሚኣን < 25	13	10	77%	12	92%
ደቂ ኣንስትዮ ዕድሚኣን ≥ 25	23	19	83%	21	91%
ደቂ ተባዕትዮ ዕድሚኣም < 25	3	3	100%	3	100%
ደቂ ተባዕትዮ ዕድሚኣም ≥ 25	4	4	100%	4	100%
ናይቲ ከባቢ ማሕበረሰብ	15	13	87%	15	100%
ደቂ ኣንስትዮ ዕድሚኣን < 25	5	4	80%	5	100%
ደቂ ኣንስትዮ ዕድሚኣን ≥ 25	7	6	86%	7	100%
ደቂ ተባዕትዮ ዕድሚኣም < 25	2	2	100%	2	100%
ደቂ ተባዕትዮ ዕድሚኣም ≥ 25	1	1	100%	1	100%
ኣካላዊ ጉድኣት ዘለዎም ሰባት*	15	14	93%	14	93%
ኣካላዊ ጉድኣት ዘለዎም ሰባት	43	34	79%	41	95%
ብድምር	58	49	84%	55	95%

መዘኻኸሪታት:- ሓባሪ ሓበሬታ ሜላ ብዝምልከት፡ መጠን ኣብዚ ዝተጸብጸቡ ዓማዊል ኣብቲ ሓባሪ ሓበሬታ ዝተኻተቱ ሕቶታት 100% ዘመዝገቡ እዮም።

ስእሊ 8. ኣብ ዑም ራኩባ መዕቕቢ ስደተኛታትን ተነድባ ስፍራ ስደተኛታትን ዝተወሃበ ኣገልግሎታት ምጣነ ስድራ ዕግበትን ኣባሪ ሓበሬታ ሜላን

መዘኻኸረ/መዘገብ፡- ኣባሪ ሓበሬታ ሜላ ብዝምልከት፡ መጠን ኣብዚ ዝተጸብጸቡ ዓማዊል ኣብቲ ኣባሪ ሓበሬታ ዝተኸተቱ ሕቶታት 100% ዘመዘገቡ እዮም።

ኣብ ከይዲ እቲ ፕሮጀክት ናይ መዛዘሚ ቃለ መሕትታት ዓሚል ዕግበት ብኣቕርቦት ኣገልግሎት ምጣነ ስድራ ብኣፈሻ ጽቡቕ ነይሩ፤ ምስ ግዜ ድማ ቁሩብ ወሲኹ። SFPA ብፕሮጀክት ዝማዕበለ ናይ መዛዘሚ ቃለ መሕትታት ዓሚል ቅጥዒታት ኣብ ወርሒ ጁላይ ጥራይ ክጥቀም ክኢሉ። ስደተኛታትን ናይቲ ኸባቢ ማሕበረሰብን ብኣቕርቦት ኣገልግሎታት ምጣነ ስድራ ዝነበሮም ደረጃታት ዕግበት ዝበዝሕ ቀጻልነት ዘለዎ ነይሩ።

ኣባሪ ሓበሬታ ሜላ ብንጽጽር ዝለዓሉ ነይሮም ኣብ ከይዲ እቲ ፕሮጀክት ድማ ካብ 68.8 ሚኢታዊት ናይ ጁላይ ናብ 90.5 ሚኢታዊት ኣብ ምንጎ እኩዮብርን ዲሰምብርን 2023 ወሲኹም። ኣባሪ ሓበሬታ ሜላ ኣብ ክልቲኦም ደቂ ኣንስትዮ ስደተኛታትን ደቂ ኣንስትዮ ኣባላት ናይቲ ከባቢ ማሕበረሰብን ትሑት ነይሩ - ብፍላይ ትሑቲ 25 ዓመት ንዝዕድሚኦን ደቂ ኣንስትዮ፡ 77 ሚኢታዊት ትሑቲ 25 ዓመት ንዝዕድሚኦን ደቂ ኣንስትዮ ስደተኛታት ከምኡውን 83 ሚኢታዊት 25 ዓመትን ልዕሊኡን ንዝዕድሚኦን ደቂ ኣንስትዮ ስደተኛታት፡ 80 ሚኢታዊትን 86 ሚኢታዊትን ተመሳሳሊ ዕድመ ዝለወገን ደቂ ኣንስትዮ ናይቲ ከባቢ ማሕበረሰብ። ክልቲኦም ኣባሪ ሓበሬታ ሜላን ዕግበት ዓሚል ናይ ኣካላዊ ጉድኣት ዘለዎም ዓማዊል (በዝሒ=15) 93 ሚኢታዊት ምንባሩ። እዚ ድማ ኣካላዊ ጉድኣት ካብ ዘይብሎም ዓማዊል ዝለዓለን ምስኡ-ተመሳሳልነት ዘለዎን ምንባሩ መረዳኢታ የርኢ።

ዓወታት፡ ፈተናታትን ዝተወሰዱ ትምህርቲታትን

SFPA ኣብ ሱዳን ኩናት ምስተለዓለ ኣብ ኣዝዩ ተኣፋፊ እዋን ንጥፊታት ፕሮጀክት ኣተግቢሩ እዩ። እዚ ኣብ ትግብራ ንጥፊታት ፕሮጀክት ዓብይ ተጽዕኖ ኣሕዲሩን ቁጽጽር መረዳኢታ ኣብ ምእካብን ከፋፊልካ ኣብ ምምዳብን ናይ SFPA ዓቕሚ ገዲቡ ነይሩ። ይኹን እንበር መለዓዓልቲ ማሕበረሰብ ንኣዝዩ ብዙሕ መጠን ህዝቢ ብዛዕባ ምጣነ ስድራ ሓበሬታ ከምዘብጽሑ ዝተረኸበ መረዳኢታ ይሕብር ። ክፋል ማሕበረሰብ ተኮር ዘተታትን መርሃ-ግብሪታት ምዕባይ ግንዛብ ማሕበረሰብን በጽሒታትን መንእሰያትን፤ ኣካላዊ ጉድኣት ዘለዎም ሰባት፤ መራሕቲ ማሕበረሰብ ከምኡውን ዕድመ ኣክል ደቂ ተባዕትዮን ደቂ ኣንስትዮን ንምብጻሕ ፍሉይ ትኹረት ብምሓዝ ዝተዋደዱ ነይሮም። ኣብ ትልሚ ምውጻእን ምትግባርን ንጥፊታት ምዕባይ ግንዛብ ማሕበረሰብ ካብቲ ማሕበረሰብ ስደተኛታት ምስ ዝመጹ መለዓዓልቲ ማሕበረሰብ ምስራሕ ከምኡውን ምስ መራሕቲ ማሕበረሰብ ስደተኛታትን ከባቢያዊ ሰብ መዚን ምርኻብ ኣብቲ ፕሮጀክት ጥንኩር ተሳትፎ ማሕበረሰብ ንክህሉ ወሳኒ ነይሩ። ኣባላት ማሕበረሰብ ብዛዕባ መለዓዓልቲ ማሕበረሰብ ልዑል ጻዕሮምን ተዋፋይነቶምን ብፍሉይ ብምግላጽ ኣወንታዊ ርእይቶ ከምዝሃቡ፤ መለዓዓልቲ ማሕበረሰብ ከምኡውን

ናይ ንጥፊታት ምልዕዳል ማሕበረሰብን ምፍጣር ግንዛብን ዕውቀትነት ልዑል ደረጃ ዕግብት ዓማዊል ምጣነ ስድራ ምብርካቱ ከምዝገለጹ SFPA ጸብጺቡ።

SFPA ኣወንታዊ ጽልዎን ፍሉይ ትኩረት ኣብ EC ን IUDs ን ዘጠቓልል ተበጻሕነት ጐስጓሳት ምጣነ ስድራን እውን ኣትሪሩ ገሊጹ። ብዙሓት ካብቶም ጐስጓሳት ምስ ዓበይቲ ፍጻሎታት/ባዓላት ማሕበረሰብ ክሳብ ተገይሮም ዝተዳለዉ ነይሮም፤ እዚ ዕዙዝ በዝሒ ኣባላት ማሕበረሰብ ዝሰሓበ ፌስቲቫል ተጋሩ ደቂ አንስትላን መዓልቲ ኣዋልድን የጠቓልል። ኣባላት ማሕበረሰብ ንጐስጓሳት ምጣነ ስድራን ሓበሬታ ብቐሊሉ ክርከብ ዘኽእል ምጥቃም ቪዲዮታትን ዘለዎም ናእዳ ከምዝገለጹ እውን SFPA ጸብጺቡ።

ኣብ ምንጎ ኣክቶበርን ዲሰምበርን 2023 ጠለብ ኣገልግሎታት ምጣነ ስድራ ከምዝወሰኸ ዝተረኸበ ሓበሬታ ይሕብር፤ ይኹን እንበር ብሰንኪ መረዳኢታ ከፋፊልካ ናይ ምምዳብ ሕጽረታት ከም ኣብ ፓኪስታን ኣብ በጽሒታትን ኣካላዊ ጉድኣት ዘለዎም ሰባትን ዝነበረ ለውጢ መጠን ተጠቃምነት ንምርግጋጽ ኣይከኣልን።

SFPA መረዳኢታ ዝተሓወደ ሜላ ክጽብጽብ ዘይኸእል ዋላ እንተነበረ፤ ዝዓበየ ክፋል ዝተወሃበ ኣገልግሎታት ምጣነ ስድራ OCPs ምንባሩ ጸብጺቡ። ኣብ ክልቲኡ ዑም ራኩባ መዕቕቢ ስድተኛታትን ተነድባ ስፍራ ስደተኛታትን SFPA ኣብ ማእከል ፕሮጀክት ዝነበሩ ክለኒካቱ ሱብ ሞያ ክለኒክ IUD ናይ ምእታውን ምውጋድን ኣገልግሎታት ንምሃብ ብግቡእ ከምዝማልኡ ንምርግጋጽ ነቶም ክለኒካት ዳግማይ ኣመሓይሹ። ይኹን እንበር ብዛዕባ IUDs ዘሎ ኣፈታሪኻትን ጌጋ ሓበሬታን ንምውጋድ መለዓዓልቲ ማሕበረሰብ ሓበሬታ ምክፋሎም ብዘየገድስ SFPA ኣብ ከይዲ እቲ ፕሮጀክት ጠለብ IUDs ዕዙዝ ወሰኽ እንተርኢ ኣይተዓዘበን። ብቐንዱ፡ SFPA ኣብ ከይዲ እቲ ፕሮጀክት ዝወሰኸ ጠለብ EC ከምዝተዓዘበ እውን ጸብጺቡ፤ እዚ ብንጥፊታት ምልዕዳል ማሕበረሰብን ምፍጣር ግንዛብን ዝመጸ እዩ ይብል። ብተወሳኺ ናይ ሓባሪ ሓበሬታ ሜላ ነጥቢታት/ውጽኢታትን ናይ ዓማዊል ዕግብት ኣገልግሎታት ምጣነ ስድራን ኣብ ከይዲ እቲ ፕሮጀክት ወሲኹ፤ እዚ፡ ስልጠና ፕሮጀክትን ንጥፊታት VCATን ስዒቡ ኣቕረብቲ ብዛዕባ ኣቕርቦት ኣገልግሎት ምጣነ ስድራ ግንዛብኦም (KAP) ከምዝተመሓየሹ ይሕብር።

ብቐንዱ ምስ ግጭት ዝተኣሰሰ ምኹላፍ ሰንሰለት ቀረብ ኣብ ከይዲ እቲ ፕሮጀክት ብድሆታት ፈጠሩ። SFPA ዝነበሩ ቀረባት ምጣነ ስድራ ኣብ ዝተፈላለዩ ቦታታት ኣቕርቦት ኣገልግሎት ስእነት ዝተኸዘኑ ዝተፈላለዩ ሜላታት ንምእላይ ወይ ንምድንጓይ ቦትኣም ቀያይሩ። ይኹን እንበር SFPA ብደረጃ ሃገር ስእነት ዝተኸዘነ ዓይነታት OCPsን ኣብ ማእከላት ፕሮጀክት ስእነት ዝተኸዘነ ECPs ጸብጺቡ። ሰራሕተኛታት progestin-only OCPs (ሚኒፒል) ብምጥቃም EC ምቕራብ ክቕጽሉ ክኢሎም። SFPA ኣብ ሓደ ቦታ ዝተኸዘነ እንትውዳእ ዓማዊል ምጣነ ስድራ ዝመረጽዎ ሜላ ክህበም ናብ ዝኸእል ቦታታት ኣቕርቦት ሪፈር ንምባል ኣገልግሎታት SRH ኣብ ማእከላት ፕሮጀክት ኣብ ምቕራብ ምስ ካልኣት ናይ ትግብራ መሓዞት ተሓባቢሩ። ብተወሳኺ ብዛዕባ ኣገልግሎታት ምጣነ ስድራ ዝካፈል ሓበሬታ ትክክለኛን ምስ ግዜ ዝተመሓየሹን ምዃኑ ንምርግጋጽ ኣብ ኣገልግሎት መውሃቢ ቦታታት ዝሰርሑ ሰራሕተኛታት ብዛዕባ ምውዳእ መኸዘን ምስ መለዓዓልቲ ማሕበረሰብ ብቐጻሊ ተዘራሪቦም እዮም። ዋላ እኳ SFPA ብዛዕባ ኣቕርቦት ኣገልግሎት ኣብ ካልኣት መውሃቢ ቦታታት መረዳኢታ እንተዘይነበሮ ናይ ምውህሃድ ጸዕሪታት መወዳእትኡ ተበጻሕነት ስደተኛታትን ናይቲ ከባቢን ማሕበረሰባትን ከምዝመሓየሹ የቐምጡ።

ዘተ

ኣብ ከይዲ እቲ ፕሮጀክት FPAP ን SFPA ን 6,371 ንመጀመሪያ ግዜ ዘመናዊ ሜላታት መከላኸሊ ጥንሲ ተጠቀምቲ ሓዊሱ ን 28,805 ሰባት ኣገልግሎታት ምጣነ ስድራ ኣቕርቦም፤ ኣብ ዝተፈላለዩ መደባት ምልዕዳል ማሕበረሰብን ምፍጣር ግንዛብን 55,699 ተሳተፍቲ እውን ኣሳቲፎም።

ኣብ ማእከላት ፕሮጀክት FPAP ን SFPA ን ተበጻሕነት ኩሎም ዝተፈላለዩ ሜላታት ምጣነ ስድራ ን EC ን IUDs ን ሓዊሱ ብዕውት ኣገባብ ኣመሓይሹም፤ ስልጠና ብምሃብን ንጥፊታት ምልዕዳል ማሕበረሰብን ምፍጣር ግንዛብን ኣቢሉ ንዝተፈላለዩ ኣባላት ማሕበረሰብ ናይ ሓበሬታን ኣገልግሎታትን ምጣነ ስድራ ዕንቅፋታት ኣልዮም። ኣቕረብቲ፡ ማሕበረሰብ ተኮር IUDs ን ECPs ን ሓዊሱ ኩሎም ዝተፈላለዩ ሜላታት ንክህቡ ካብ ምስልጣን ብተወሳኺ፡ ኣብ ፓኪስታን ኣገልግሎታት ብንጻሩ ብዙሕ ተበጻሕነት ኣብዘይነበሮም ከባቢታት ካምፕታት ሕክምና ብምኽፋት፡ ተበጻሕነት ኣገልግሎታት ተዋዓዊዮ፤ ከምኡ'ውን ኣብ ሱዳን ቀረብ IUDs ንምድጋፍ መውሃቢ ቦታታት ዳግማይ ምምሕያሽ።

ስልጠና ናይ ኣቕረብቲ ን ECPs ን IUDs ን ሓዊሱ ኩሎም ዝተፈላለዩ ሜላታት ናይ ምቕራብ ዓቕሞም ከምዘመሓየሹ ክልቲአም መሓዘት ትካላት ጸብጺቦም። ኣብ ምዝዛም ፕሮጀክት ናይ ሓባሪ ሓበሬታ ሜላ ነጥቢታት/ውጽኢታት ኣቕረብቲ ብዛዕባ ዝተፈላለዩ ሜላታት ኣካል ምኽሪ ምጣነ ስድራ ሓበሬታ ብቐጻልነት ይህቡ ከምዝነበሩ ሓቢሩ (ኣብ ፓኪስታን 100፣ ኣብ ሱዳን 90.5 ሚ.ኢ.ታዊት)። ኣብ ፓኪስታን መጠን IUDs ዝሓተቱ ዓማዊል ኣብ ከይዲ እቲ ፕሮጀክት ወሲኹ፤ 78 ሚ.ኢ.ታዊት ካብ ዝተሳኸቦ 7,206 CYP ናይ IUDs እዩ ተባሂሉ። ብኣንጻሩ SFPA ጠለብ IUDs ትሑት ኮይኑ ከምዝጸንሐ ጸብጺቦ።

ኣብ መላእ ዓለም ኣብ ዝርከቡ ቦታታት፡ ተበጻሕነት ECPs ዝቆጸጸ ፖሊሲታት ብዘታገዙ ግዜ ኣቕረብቲ ኣጸቢቕዎም ኣይተረድእዎምን፤ እዚ ድማ EC ንዝደልዩን ንዝድልዩምን ሰባት ተበጻሕነት የዐንቅፍ። ኣብ ክልቲአም ኣብ ፓኪስታንን ሱዳንን ኣብ ምጅማር እቲ ፕሮጀክት ኣቕረብቲ ብዛዕባ ECPs ዝነበሮም ፍልጠት ትሑት ምንባሩ ናይ ስልጠና ቅድመ ፈተናታት ሓቢሩ። ኣብ ECPs ውፍይ ትኹረት ምግባር ኣካል እቲ ፕሮጀክት ገይርካ ምክታት፡ ECPs ንዓማዊል ምጣነ ስድራ መዓዝ ምሃብ ከምዝከክል ትንተናታት ፖሊሲ ምክያድ ከምኡውን ስልጠና ካብ ሕድ ሕድ መሓዘ ትካል ናብ ክሊኒካዊ ኣቕረብቲ ስዒቡ ኣብ ማሕበረሰብ ናብ ዝርከቡ ስራሕተኛታት ምውራድ፣ መሓዘት ትካላት ECPs ናብ መደባት ምጣነ ስድራ ዘወሃህድሉ መንገዲ ምልዋጥ ኣስዒቡ፤ እዚ ድማ ካብ ክሊኒካዊ ኣተኣላልዩ ጾታዊ ዓመጽ ወጻኢ ንዝኾኑ ዓማዊል ተበጻሕነት ECPs ወሲኹ። ኣብ ፓኪስታን መሪዳኢታ ዝተሓዋወሰ ሜላ መጠን EC ዝጠልቡ ዓማዊል ምጣነ ስድራ ቀጻሊ ዝኾነ ወሰኽ ኣርእዩ፤ SFPA ኣብ ጠለብ EC ወሰኽ ከምዝተዓዘበ ጸብጺቦ።

ኣብ ፓኪስታን መሪዳኢታ ኣቕርቦት ኣገልግሎት ንመንእሰያት ኣገልግሎታት ምጣነ ስድራ ኣብ ምሃብ ዕውታነት መሓዘት ትካላት ኣንጻባሪቑ። ኣብ ፓኪስታን መጠን ትሑት 25 ዓመት ዝዕድሚኦም ዓማዊል ምጣነ ስድራ ካብ 45 ሚ.ኢ.ታዊት ናይ ኩሎም ዓማኢውል ምጣነ ስድራ ኣብ ፌብሩዋሪ 2023 ናብ 55 ሚ.ኢ.ታዊት ኣብ ዲሴምበር 2023 ወሲኹ። ብተመሳሳሊ መጠን ትሑት 25 ዓመት ዝዕድሚኦም ንመጀመሪያ ግዜ ዘመናዊ ሜላታት መከላኸሊ ጥንሲ ተጠቀምቲ ዝኾኑ ዓማዊል ካብ 40 ሚ.ኢ.ታዊት ናይ ኩሎም ንመጀመሪያ ግዜ ተጠቀምቲ ኣብ ፌብሩዋሪ 2023 ናብ 55 ሚ.ኢ.ታዊት ኣብ ዲሴምበር 2023 ወሲኹ፤ ኣስታት 63 ሚ.ኢ.ታዊት ካብ ንመጀመሪያ ግዜ ተጠቀምቲ ትሑት 25 ዓመት ዝዕድሚኦም ነይሮም።

ኣብ ሱዳን መሪዳኢታ ዝተሓዋወሰ ውጽኢት ሓቢሩ፡- ዋላ እኳ በዝሒ 25 ዓመትን ልዕሊኡን ዝዕድሚኦም ዓማዊል ምጣነ ስድራ ብንጽጽር ብ 400 ሚ.ኢ.ታዊት እንተወሰኸ፣ በዝሒ ትሑት 25 ዓመት ዝዕድሚኦም ዓማዊል ምጣነ ስድራ ካብቲ መጀመሪያ ምዕራፍ ናይቲ ፕሮጀክት (ማርች-ጁን 2023) ናብ መወዳእታ ምርዕራፍ ናይቲ ፕሮጀክት (ኦክቶበር-ዲሴምበር 2023) ብኣስታት 30 ሚ.ኢ.ታዊት ወሲኹ። ምንካይ ጠቕላላ በዝሒ ንመጀመሪያ ግዜ ዘመናዊ መከላኸሊ ጥንሲ ተጠቀምቲ ኣብ ከይዲ እቲ ፕሮጀክት ብዘየገድስ፣ መጠን ትሑት 25 ዓመት ዝዕድሚኦም ንመጀመሪያ ግዜ ዘመናዊ መከላኸሊ ጥንሲ ተጠቀምቲ ኣብ ሕድ ሕድ ምዕራፍ ካብ 51 ሚ.ኢ.ታዊት ክሳብ 71 ሚ.ኢ.ታዊት ብዝበጸሕ ልዑል ኮይኑ ጸኒሑ እዩ፣ ዳርጋ 60 ሚ.ኢ.ታዊት ንመጀመሪያ ግዜ ተጠቀምቲ ትሑት 25 ዓመት ነይሮም። ኣብ ክልቲኡ ማእከላት ፕሮጀክት ትሑት 25 ዓመት ዝዕድሚኦም ዓማዊል ምጣነ ስድራ 49 ሚ.ኢ.ታዊት ካብ ጠቕላላ ዝተገልገሉ ዓማዊልን 56 ሚ.ኢ.ታዊት ንመጀመሪያ ግዜ ተጠቀምቲን ይሸፍኑ።

VCAT ንመንእሰያትን ኣካላዊ ጉድኣት ዘለዎም ሰባትን ሓዊሱ፡ ኣቕረብቲ፡ ልዑል ጽሬት ዘለዎም ኣገልግሎታት ምጣነ ስድራ ንክህቡ ሓቢሩ። ናይ መዛዘሚ ቃለ መጠኑታት ዓሚል ኣብ ክልቲኡ ሃገራት ዝለዓለ ደረጃ ዕግበት ዓሚል ብኣገልግሎታት ምጣነ ስድራ ኣንጻባሪቑ፤ ኣብ መወዳእታ ፕሮጀክት ኣብ ፓኪስታን 100 ሚ.ኢ.ታዊት፣ ኣብ ሱዳን 94 ሚ.ኢ.ታዊት። ነጥቢታት/ውጽኢታት ናይ ዕግበት ዓማዊልን ሓባሪ ሓበሬታ ሜላን፣ ኣብ ኩሎም ክፋላት ዕድመን ኩነታትን ኣካላዊ ጉድኣትን ኣብ ክልቲኡ ሃገራት ብሓፈሻ ልዑልን ቀጻሊን ነይሩ፤ ኣብ ሱዳን ሓባሪ ሓበሬታ ሜላ ንክልቲኦም ደቂ ኣንስትዮ ስደተኛታትን ናይቲ ከባቢ ማሕበረሰብን ዝተሓተ ነይሩ (77 ሚ.ኢ.ታዊት ንደቂ ኣንስትዮ ስደተኛታት ትሑት 25 ዓመትን 25 ዓመትን ልዕሊኡን ደቂ ኣንስትዮ፣ 80 ሚ.ኢ.ታዊትን 86 ሚ.ኢ.ታዊትን ኣብ ተመሳሳሊ ዕድመ ንዝርከባ ደቂ ኣንስትዮ ናይቲ ከባቢ ማሕበረሰብ)።

ክልቲአም FPAP ን SFPA ን ፕሮጀክት ኣብ ምትግባር መለዓዓልቲ ማሕበረሰብ ምቕጻር ሓዊሱ ንማሕበረሰብ ምስታፍ ኣገዳስነቱ ኣትሪሮም ገሊጾም። ኣብ ሱዳን መለዓዓልቲ ማሕበረሰብ ልዑል ናእዳ ከምዝረኸቡ፣ ንዓማዊል ምስ መውሃቢ ኣገልግሎት ቦታታት ውጽኢታዊ ብዝኾነ ኣገባብ ከምዘተኣሳሰሩን ብ SFPA ዝቐረበ ኣገልግሎታት ምጣነ ስድራ ዕግበት ዓሚል ንክህሉ ከምዘበርከተ SFPA ጸብጺቦ። ኣብ ምትላምን ምትግባርን ንጥፊታት ምልዕዓል ማሕበረሰብን ምፍጣር ግንዛብን ብዝምልከት ምስ ሰብ መዚ ከባቢ፣ መራሕቲ ማሕበረሰብን ዝተፈላለዩ ክፋላት ማሕበረሰብን - ንደቂ ተባዕትዮ ሓዊሱ - ብምምኽር መሓዘት ትካላት ስፊሕ ደገፍ መደባት ኣውሒሶምን ኣብ መጠን ተጠቃምነት ኣገልግልታት ምጣነ ስድራ ቀንዲ ብደረጃ ማሕበረሰብ ዝርከቡ ዕንቅፋታት ኣልዮምን። እዚ ብፍላይ ኣብ ፓኪስታን ኣብ ክልቲኡ ኣብ ስደተኛታትን ናይቲ ከባቢን ማሕበረሰባት ወሳኒ ነይሩ።

ካልአት ቁልፊ ረጅሙታት ዓወት ናይ ፓኪስታን ተንቀሳቅሶቲ ክለኒካት (ማለትውን ካምፕታት ሕክምና) ምጥቃም፣ ኣብ እዋን ስድራቤታዊ ምብጻሕት ማሕበረሰብ ተኮር ዝርግሐ ሓደ ሓደ ሜላታት ምጣነ ስድራ ከምኡውን ኣገልግሎታት ብናጻ ምሃብ የጠቓልል። ተንቀሳቅሶቲ ክለኒካት ምጥቃም FPAP ኣብ ገጠር፣ ርሑቕ ቦታት ዝርከቡ ጠለባቶም ዘይተማልአሎም ማሕበረሰባት LARCS ሓዊሱ ዝተፈላለዩ ኣገልግሎታት SRH ን FP ን ምብጻሕ ኣኸኢሉ። ማሕበረሰብ ተኮር ዝርግሐ ተበጻሕነት FPAP ዝያዳ ኣዕብዩ ከምኡውን ኣገልግሎታት ክሓትቱ ወይ ኣብ ማሕበረሰባዊ መደባት ክሳተፉ ይኸኢሉ ንዝነበሩ ሰባት ተበጻሕነት ኣዕብዩ እዩ። ብቐንዱ እቶም ኣገባባት፣ ሰራሕተኛታት ጥዕና ማሕበረሰብን ተንቀሳቅሶ ኣገልግሎትን ሓዊሱ ምስ ብዙሓት ኣብ መርትዖ መሰረት ዝገበሩ ልዑል ጽልዎ ዘሕድሩ ትግበራታት ናይ ኣቕርቦት ኣገልግሎት ምጣነ ስድራ ይሰማማዑ እዮም።²⁶

ኣብ ሱዳን SFPA ዋላ ኣብ እዋን ቀጻሊ ውግእ መደባትን ኣገልግሎታትን ንምሃብ ከይተሓለለ ሰሪሑ። ጥቡቕ ርክብ ኣብ ሞንጎ ክለኒካዊ ኣቕረብቲን መለዓዓልቲ ማሕበረሰብን፣ ከምኡውን ኣብ ሞንጎ SFPA ን ካልአት ኣተግበርቲ መሓዞት ትካላትን፣ ኣባላት ማሕበረሰብ ኣብቲ ክለኒክ እንታይ ሜላታት ከምዘለዉ ኣፍልጦ ክህልዎም ብምግባርን ኣብ ዝተኸአለሉ እዋን ዓማዊል ዝደለይዎ ሜላታት ናብ ዝረኽቡሉ ቦታታት ሪፈር ብምሃብን፣ ጽልዎ ምኽላፍ ሰንሰለት ቀረብ ኣፍኩሱ። ቀጻሊ ዝኾነ ምውዳእ ዝተኸዘነ ECPs ብዘየገድስ SFPA ጠለብ ወሰኽ EC progestin-only OCPs ኣጋጢምዎ።

መደምደምታ

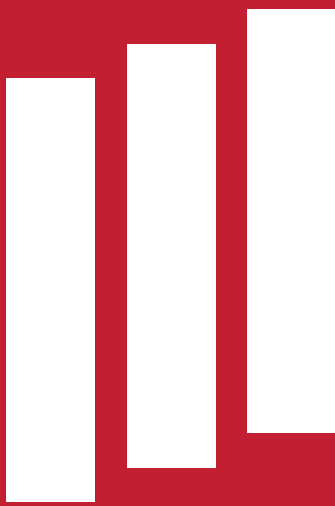
ብሰፊሒ ካብ ፕሮጀክት ዝተወሰዱ ትምህርቲታት ዋላ ኣብ ምዝንባልን ቅልቅላውን ዝፍለጡ ቦታታት ኣገልግሎታት ምጣነ ስድራ ጠለብምንምውሳኽ፣ ተበጻሕነቶምን ተረካብነቶምን ምምሕያሽ ከምዝከኣል የጠናኽሩ። ስልጠና ኣቕረብቲን ንጥፊታት VCAT ን FPAP ን SFPA ን ናይ ኣቕረብቲ ግንዛብ (KAP) ንምእላይን ጽቡቕ ጽሬት ዘለዎ፣ ዓሚል ማእኸል ዝገበረ ክንክንን ጠለባት ዓማዊል ንምምላእ ብኣቕርቦት ማሕበረሰብ ተኮር ኣገልግሎት ሓዊሱ ኣብ ፓኪስታን ዝተፈላለዩ ሜላታት ብዓርስ እምነት ንክቕርቡ ዝሰልጠኑን ዝተደገፉን ምንባሮም ንምርግጋጽን ኣኸኢሎም እዮም። ኣገልግሎታት ምጣነ ስድራ ኣብ ሰብኣዊን ናይ ስደተኛታትን ቦታታት ንምሃብ ርሑቕ ኣቕርቦት ማሕበረሰብ ተኮር ኣገልግሎትን ዘለዎ ዓቕሚ ተሞክሮ FPAP ኣብ ፓኪስታን የረጋግጽ። መደባት ምልዕዳል ማሕበረሰብን ምፍጣር ግንዛብን ንምሃብ ምስ ማሕበረሰባት ብምሕዝነት ምስራሕ ቦቲ ሓደ ገጽ ብዛዕባ ምጣነ ስድራን ረብሓታቱን ግንዛብ እናዕበየ፣ ኣፈታሪኻትን ጌጋ ሓበሬታን እናኣለየ፣ ከምኡውን ፍልጠትን ተበጻሕነትን ዘለዉ ኣገልግሎታት እናዕበየ፣ FPAP ን SFPA ን ሓበሬታ ምጣነ ስድራ ኣብ ምርካብ ዘለዉ ከም ርሕቕት፣ መጓዓዝያ፣ ሕብረተሰባዊ ጌጋ እምነት ዝኣመሰሉ ዕንቅፋታት ንምእላይ ኣኸኢሉ እዩ። ይኹን እንበር ውጽኢታት ፕሮጀክት፣ ኣካላዊ ጉድኣት ንዘለዎም ሰባት ሓዊሱ ኣዝዮም ጠለባቶም ዘይተማልአሎም ኣባላት ማሕበረሰብ ኣብ ምብጻሕ ዘጋጥሙ ብድሆታት ቀጻሊ ምዃኖም የረጋግጽ። ኣቕረብቲ፣ ፕሮግራማት SRHን ስርዓታት ጥዕና ብሰፊሒን ሓቛፊ ተበጻሒ ኣገልግሎታት ንምሃብ ዓቕሚ ከምዘማልኡ ምርግጋጽን ብዛዕባ SRHR ሕብረተሰባዊ ልምዲታት ምእላይን ነዊሕ እዋን፣ ውፉይ ጻዕሪ፣ ምሕያል ዓቕሚን መደባትን ይሓትት። ብፍላይ ተሞክሮ መሓዞት ትካላት ኣብዚ ፕሮጀክት፣ መረዳኢታ ብዝእኩብን ንበጽሒታትን ኩነታት ኣካላዊ ጉድኣት ዘለዎምን ሓዊሱ ብዕድመ ከፋፊሉ ብዝምድብን ደረጃ ስርዓታት ምሕደራ መረዳኢታ ምምዕባልን ምውፋርን፣ ከምኡውን ትልሚ ኣቕርቦት ኣገልግሎትን ፕሮግራምን ናይ ዝተፈላለዩ ማሕበረሰባት ጠለባት ብዝበለጸ ንምምላእ ሓበሬታ ንምሃብ ጥንኩር ስርዓታት ቁጽጽርን ገምጋምን ኣብ ግብሪ ምውዳል፣ ወሳኒ ኣገዳስነት ከምዘለዎ የንጸባርቕ። ንዝተመዛበሉን ብቕልውላው ዝተሃሰዩን ማሕበረሰባት ንኩሉ ክፋላት ማሕበረሰባዊ ተበጻሕነት ምጣነ ስድራ ምርግጋጽ፣ ዓርስ ውሳኔ የማዕብልን ተጻዋርነት የዕቢን።

26 USAID, *Community health workers: bringing family planning services to where people live and work*, High-Impact Practices in Family Planning (HIPs), 2015 USAID, *Mobile outreach services: expanding access to a full range of modern contraceptives*, High-Impact Practices in Family Planning (HIPs); ሜይ 2014

ኣሕጽሮተ-ቐል

CYP	ናይ መጻምድቲ ናይ መከላኸሊ ዓመት
EC	ህጹጽ መከላኸሊ ጥንሲ
ECPs	ህጹጽ መከላኸሊ ጥንሲ ክኒናት
FP	ምጣነ ስድራ
FPAP	ማሕበር ምጣነ ስድራ ሬህነማ ፓኪስታን
IUDs	ናብ ማህጸን ዝኣቱ መከላኸሊ ጥንሲ
KAP	ፍልጠት፣ ኣጠማምታን ትግበራታትን
MII	ሓባሪ ሓበሬታ ሜላ
OCPs	ብኣፍ ዝውሰድ መከላኸሊ ጥንሲ ክኒናት
SRH	ጥዕና ጾታን ተዋልዶን
STIs	ብጾታዊ ርክብ ዝመሓላለፉ ሕማማት
SFPA	ማሕበር ምጣነ ስድራ ሱዳን
VCAT	ምንጻር ክብሪታትን ምልዋጥ ኣጠማምታን
WRC	ኮሚሽን ስደተኛታት ደቂ ኣንስትዮ

**WOMEN'S
REFUGEE
COMMISSION**

Research. Rethink. Resolve.

WRCOMMISSION

WOMENSREFUGEECOMMISSION

WOMENSREFUGEECOMMISSION

WRCOMMISSION

WRCOMMISSION

WRCOMMISSION

Women's Refugee Commission | 15 West 37th Street | New York, NY 10018
212.551.3115 | info@wrcommission.org | womensrefugeecommission.org